

GEJM

ISSN 2670-4471

Spremembe Družinskega zakonika

Camino

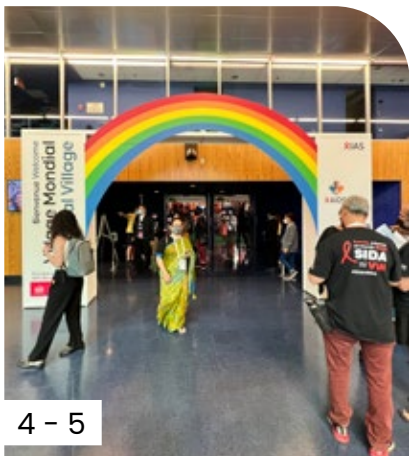
Od polja zvezd in naprej do konca sveta

CODE 22

www.code22.eu

Placan oglas

4 - 5

Svetovna aids konferenca

8 - 10

Opičje koze

14 - 17

Homofob(ija) v nas

12

Krvodajalstvo dostopno tudi MSM

32 - 35

Prehodil sem Camino

50 - 53

Festival LGBT filma

Vabilo k sodelovanju!

Vabimo vse ki bi vas zanimalo sodelovanje, da svoje prispevke, ideje, članke, intervjuje, žmohtne zgodbe, fetiše, reportaže, raznorazne slike s potovanj, prajdov, itd., ki so relevantni za gejevsko skupnost, pošljejo na elektronski naslov gejm@legebitra.si.

Sledi nam na Facebooku (@revija gej) in Instagramu (@gejm_magazine).

GEJM
10. številka
ISSN 2670-4471
december 2022

Izdajatelj:
Društvo informacijski
center Legebitra, Trubar-
jeva 76a, 1000 Ljubljana
Zanj: Lana Gobec

Odgovorni urednik:
Sebastjan Sitar
gejm@legebitra.si

Uredništvo:
Luka Jager, Miha Sattler,
Jan Vasiljevič

Na naslovnici:
Lovro Centrih Albreht in
Tilen Albreht Centrih

Lektura:
Petra Aškerc

Tisk:
Grafex, d. o. o.
Naklada:
1000 izvodov

Delovanje, programe
in projekte Društva
informacijski
center Legebitra
sofinancira Fundacija
financiranje invalidskih
in humanitarnih
organizacij v Republiki
Sloveniji – FIHO. Stališča
organizacije ne izražajo
stališč FIHO.

Vsebina te revije ne
odraža nujno stališča
ali mnenja društva
Legebitra.

Za izražena mnenja
odgovarja samo avtor
(ali avtorji) in se zato
ta ne morejo šteti za
uradno stališče društva
Legebitra

Revija je brezplačna.

GEJM je objavljen
pod licenco Creative
Commons.
Priznanje avtorstva-
Nekomercialno-Deljenje
pod enakimi pogoji 4.0
Mednarodna

Svetovna aids konferenca

Sredi letošnjega poletja, natančneje med 29. julijem in 2. avgustom, je Montreal (Kanada) v Palais des congrès de Montréal gostil 24. svetovno aids konferenco AIDS22. Ne gre za prvo tovrstno konferenco, ki bi jo gostila Kanada, predhodno se je svetovna aids konferenca že odvijala v letu 1989 prav v Montrealu, zatem pa še v Vancouvru leta 1996, kjer je bila predstavljena nova učinkovitejša terapija za zdravljenje hiva in nato še v Torontu leta 2006. Svetovna aids konferenca je največja konferenca s področja aidsa/hiva, ki poteka vsako drugo leto v drugem mestu sveta. V dvorani Palais des congrès se nas je zbralo 8.000 in dodatnih 1.000 udeležencev je spremljalo dogajanje virtualno. Združevanje je v zadnjih nekaj letih zaradi pandemije covid-19 postalo oteženo, kar ne velja le za srečanja v živo, ampak tudi v smislu enotnega globalnega pristopa v boju proti hivu. Pandemija je še dodatno povečala neenakosti v lokalnih in mednarodnih zdravstvenih sistemih oskrbe. Podatki UNAIDS-a kažejo, da je bilo lani (2021) približno 1,5 milijona novih okužb – več kot 1 milijon več od zadanih ciljev. Prav zato je bilo še toliko bolj pomembno, da se konferenca skuša vrniti na stare tire in prav zato so jo organizatorji prvič do zdaj pripravili hibridno. Organizatorji so se na sprejem v živo dodobra pripravili, vsakemu udeležencu so bile ves čas

na voljo brezplačne maske in hitri covid testi. Nošenje mask je bilo namreč tekom konference obvezno. Konferenca se je odvijala pod geslom »Re-engage and follow the science«. Načrt do uspeha zahteva storitve, ki jih vodijo skupnosti in so osredotočene na ljudi; osredotočene na človekove pravice in boj proti stigmati; opolnomočenje deklet in žensk; enak dostop do zdravljenja, zdravstvenih storitev, izobraževanja in socialne zaščite za vse in povsod. Organizatorji so tako pripravili bogat program, skozi katerega smo sledili najnovejšim znanstvenim dognanjem s področja hiv preventive, zdravljenja hiva, razvoja cepiva in zdravila, dekriminilizacije hiva, sočasnih okužb hiva z drugimi spolno prenosljivimi okužbami, izbruh opičjih koz in nenazadnje pomembni vlogi, ki jo igrajo nevladne organizacije pri doseganju zastavljenih ciljev Svetovne zdravstvene organizacije do leta 2030*. Predkonferenčni sestanki, ki so potekali 27. in 28. julija, so med drugim dali poudarek naslavljanju stigme, povezane s hivom in srečanje o gejevskem seksu in spolnosti. Na dan otvoritve konference se je med samo prireditvijo pripetil eden izmed številnih protestov, ko so oder zavzeli aktivisti, ki so protestirali proti stotinam zavrženih in ne pravočasno rešenih vlog za vizo, pretežno udeležencev iz Afrike, celine, ki je najbolj

prizadeta s hivom. »Zame je to grenak trenutek,« je dejal Tinashe Rufurwadzo, član Y+ Global, mednarodne organizacije, ki promovira glas mladih, ki živijo s hivom. Rufurwadzo ni prejel odgovora od kanadskega urada za priseljevanje, begunce in državljanstvo (IRCC) glede svojega vizuma. Mesec dni pred pričetkom konference je več kot 250 organizacij poslalo skupno pismo ministru za priseljevanje Seanu Fraserju, v katerem ga je pozvalo, naj ukrepa in pomaga tistim, ki imajo težave pri pridobivanju vizumov. Od takrat je IRCC napovedal, da bo prednostno obravnaval prošnje za vizo delegatov, ki se bodo udeležili konference. »Medtem ko IRCC lahko pospeši obdelavo vizumov, oddelek ne more zagotoviti posebne obravnave in opustiti vizumskih zahtev za udeležence dogodka in uradnike,« je dejal IRCC v izjavi. Na koncu je več sto ljudi ostalo doma. Dr. Jean-Pierre Routy, lokalni soorganizator srečanja, je povedal, da je to »katastrofa za razpoloženje na konferenci, za podobo Kanade in zvezno vlado.« Prav tako so se odzvali organizatorji, ki pravijo, da bodo v prihodnje tehtnejše premislili, v kateri državi bodo organizirali konferenco, da se ne bi ponovil enak ali podoben scenarij. Nekako pričakovano so otvoritveno ceremonijo preskočili vsi vladni predstavniki, ki so bili napovedani kot govorniki. Vladni uradni predstavnik, minister za zdravje, se nam

je pridružil šele zadnji dan konference na zaključni proslavi. Med svojim govorom je požel številna neodobravljiva, žvižge in nove proteste. Med vrhunce letošnjega srečanja lahko štejemo četrto »ozdravitev« osebe s trajno remisijo virusa brez zdravljenja, ki so jo dosegli po presaditvi matičnih celic, nove dokaze, da bi lahko bil doksiciklin učinkovit kot profilaksa po izpostavitvi za preprečevanje spolno prenosljivih okužb, posodobitve smernic UNAIDS 2022 o hivu/aidsu in novi načini zdravljenja, predvsem z dolgotrajnimi učinkovinami (injiciranje zdravila na 2 meseca, zdravilo v obliki obliža, podkožni vsadki itd.). Vsem udeležencem je bilo ponujeno tudi brezplačno cepljenje proti opičjim kozam.

**Do leta 2030 si je Svetovna zdravstvena organizacija zadala cilj, da bo na svetu 95 % vseh oseb vedelo, da živijo s hivom, od tega se jih bo 95 % zdravilo z antiretrovirusnimi zdravili in od tega 95 % doseglo nezaznavno virusno breme v krvi, kar pomeni, da te osebe virusa ne morejo prenašati na partnerja.*

■ SEBASTJAN SITAR

5. oseba na svetu, »ozdravljena« hiva

66-letni Američan iz Južne Kalifornije, poimenovan »City of Hope pacient« je postal peta in najstarejša oseba na svetu, pri kateri kaže, da gre za popolno ozdravitev po zdravljenju akutne mieloične levkemije z alogensko presaditvijo hematopoetskih matičnih celic, na hiv naravno odpornega darovalca, so sporočili ameriški raziskovalci. Moškemu so hiv diagnosticirali leta 1988, kasneje pa zaradi oslabilitve imunskega sistema tudi aids. Z zdravljenjem je pričel v sredini 90-ih let, ko so bila na voljo nova zdravila. V letu 2018 so ga diagnosticirali z akutno mieloično levkemijo in leto dni kasneje je prejel presaditev matičnih celic, od darovalca, ki je nosilec mutacije CCR5-delta-32, kar pomeni, da celicam manjka receptor (CCR5), ki ga večina hiv sevov potrebuje za vstop v celico. Pred samim posegom je prestal tudi kemoterapijo. Po opravljeni presaditvi je še dve leti prejemal antiretrovirusno terapijo, ves ta čas je bilo njegovo virusno breme v krvi nezaznavno. Od prenehanja jemanja hiv terapije je pri tem pacientu minilo že 17 mesecev in do danes v njegovem telesu ni bilo zaznanega virusa.

»Tovrstno zdravljenje ni primerno za vse osebe, ki živijo s hivom, kot zaenkrat kažejo podatki, pa je smiselno na ta način zdraviti osebe, ki imajo poleg hiva tudi levkemijo,« je povedala dr. Jana Dickter. Ozdravljeni moški, ki želi ostati anonimen, je dejal: »Ko so mi leta 1988 diagnosticirali hiv, sem takrat tako kot mnogi drugi mislil, da je to zame smrtna obsodba, nikoli si nisem mislil, da bom dočakal dan, ko bom ozdravljen hiva.«

Timothy Ray Brown (Berlinski pacient), ki je bil prvi na svetu, ozdravljen hiva, je brez virusa živel

13 let, vse do svoje smrti leta 2020. Druga ozdravljena oseba je Adam Castillejo, imenovan tudi Londonski pacient, ki brez hiva živi od leta 2017. Tretja oseba je prva ženska, ozdravljena hiva, in prihaja iz New Yorka. Brez hiva živi 18 mesecev. Četrti primer prihaja s celinske Evrope, natančneje iz Nemčije, Dusseldorfski pacient, ki brez hiva živi tri leta. Vse ozdravitve so nastale po istem principu: osebe so imele diagansticiranega raka in so prestale presaditev matičnih celic. »Te ozdravitve niso več naključja – zdaj imamo resnično serijo primerov,« je za Aidsmap povedal dr. Steven Deeks s kalifornijske univerze v San Franciscu. »Da je ta pristop kurativen, pravzaprav ni več vprašljivo.«

Raziskovalci si še vedno prizadevajo ugotoviti, zakaj so bili ti primeri bolj uspešni od drugih podobnih poiskusov. Zdi se, da je ključ v uporabi matičnih celic z dvojno mutacijo CCR5-delta-32. Čeprav vsak nov primer podaja več odgovorov, ostajajo presaditve matičnih celic preveč tvegane za ljudi, ki take presaditve ne potrebujejo zaradi zdravljenja smrtno nevarnega raka. Nove celice namreč lahko gostitelja prepoznajo kot »tujek« in tako lahko imunske celice darovalca napadejo prejemnikova tkiva in organe, kar lahko zahteva zdravljenje z imunosupresivno terapijo. Med čakanjem, da se stanje prejemnika stabilizira je ta dovzet za številne okužbe. Postopek je medicinsko izjemno intenziven in drag ter ga je nemogoče izvajati za zdravljenje milijonov ljudi, živečih s hivom po vsem svetu.

Dr. Deeks upa, da bodo nove tehnologije, ki omogočajo spremembo gena, lahko uporabili za izbris ali onemogočanje receptorjev CCR5 in naredili posameznikove lastne imunske celice, odporne na vstop virusa v celico.

Naj omenimo tudi zanimiv primer ženske iz Barcelone, ki je za svojo okužbo izvedela pri svojih 59 letih in kateri je uspelo po prenehanju jemanja zdravil obdržati nezaznavno virusno breme v krvi, kar 15 let. Ženska je bila vključena v raziskavo in je bila ves čas pod zdravniškim nadzorom. Hiv v njenem telesu sicer ni popolnoma odstranjen, zato ne moremo govoriti o ozdravitvi v ožjem pomenu besede, vendar ker gre za dolgotrajno remisijo brez uporabe protiretrovirusnih zdravil,

to včasih poimenujemo »funkcionalna ozdravitev«.

Četudi gre v tem primeru bolj za izjemo kot pravilo, njen primer vsekakor prinaša nove izsledke raziskovalcem na področju doseganja dolgoročne remisije. Le majhen del ljudi, ki živijo s hivom, lahko ohrani virus pod nadzorom, bodisi že od same okužbe naprej bodisi po prekinitvi jemanja antiretrovirusnih zdravil. Vsekakor imajo osebe, pri katerih je okužba s hivom odkrita zgodaj, večje možnosti za funkcionalno ozdravitev.

HOMOEROTIC

V ŠE TAKŠNI PRAVLJICI SE LAHKO SKRIVA
SPOLNO PRENOSLJIVA OKUŽBA.

Vedno uporabi kondom!

spolnopenosljiveokuzbe.si

socialni marketing
IZ PRINCIPA

 DrogArt
www.drogart.org

Programi sofinancira Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije

Opičje koze

Po kovidni krizi smo v letošnjem letu priča novi virusni nevarnosti, ki je najbolj prizadela prav skupnost moških, ki imajo spolne odnose z moškimi (v nadaljevanju MSM) – govorimo o opičjih kozah. Prvi primer okužbe z virusom opičjih koz je bil v Sloveniji potrjen 24. 5. 2022 pri moškem, ki je pripotoval iz Španije. Do konca septembra je bilo v Sloveniji skupaj zabeleženih 47 potrjenih in prijavljenih primerov okužb z virusom opičjih koz. V večini primerov gre za mlade osebe, stare med 18 in 50 let. K hitri širitvi te okužbe so botrovala predvsem množična druženja in specifične spolne prakse, ki povečujejo možnost prenosa virusa. Do sredine oktobra je bilo v Evropski uniji potrjenih 20.544 primerov, od tega največ v Španiji, Franciji, Nemčiji, na Nizozemskem in Portugalskem. Do sedaj so smrtni primeri zabeleženi v Španiji (2), Belgiji (1) in na Češkem (1).

Zoonoza, ki ima svoj izvor v Afriki

Naravni gostitelji virusa opičjih koz so mali sesalci (miši, podgane in nekatere veverice), zdaj pa so izvor tudi druge živali (opice, npr. mangabe). Z njih se

virus občasno prenese tudi na človeka. Prve okužbe pri ljudeh so odkrili leta 1970 v Kongu. V enajstih centralno in zahodno afriških državah pa je bolezen stalno prisotna.

»Zakaj bolezni pravimo opičje koze, če so njihovi naravni gostitelji mali sesalci? Virus so prvič opisali leta 1958, ko so se z njim okužile opice, ki so jih imeli kot poskusne živali v laboratoriju na Danskem.«

Opičje koze so infekcijska bolezen, ki jo povzroča virus opičjih koz, ki je sorodnik povzročitelja črnih koz, vendar ni tako nevaren. Črne koze smo s pomočjo globalne kampanje cepljenja uspeli izkoreniniti leta 1977, ko je bil diagnosticiran zadnji primer v Somaliji, leta 1980 pa je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) objavila eradikacijo črnih koz, ki je do sedaj edina infekcijska bolezen, pri kateri nam je to uspelo. Okužba z virusom opičjih koz se sicer pojavlja v tropskih gozdnatih predelih Afrike, kjer je virus endemičen. Virus poznamo že več kot petdeset let. Po podatkih SZO je Nigerija osrednje svetovno žarišče opičjih koz. Med potrjenimi primeri je bilo 3,3 odstotka smrtnih žrtev. Znani sta dve genetski različici virusa; ena se pojavlja v kotlini Konga, druga pa v zahodni Afriki. Geografska ločnica med različicama je v Kamerunu, ki je edina država, kjer sta bili obe različici potrjeni. Pred izbruhom v Nigeriji leta 2017 na svetu 40 let ni bilo uradno zaznanih primerov okužbe z opičjimi kozami. Pojav opičjih koz zunaj Afrike je bil le nekajkrat; nazadnje leta 2019 v Singapurju, leto pred tem v Veliki Britaniji in Izraelu ter leta 2003 v ZDA.

Kako se virus širi?

Virus opičjih koz se med ljudmi ne širi zlahka. Okužba se lahko prenese ob neposrednem stiku s kožnimi spremembami ali telesnimi tekočinami okužene osebe, kapljično ob dolgotrajnejšem tesnem stiku z okuženo osebo. Okužba je v Evropi trenutno najbolj razširjena med MSM.

Osebe so imele najverjetneje kožne spremembe in pri bližnjih kontaktih, kot so spolni odnosi, se je okužba prenesla s kože okužene osebe na drugo osebo.

Okužba se lahko prenese tudi preko okužene posteljnine, obleke in drugih okuženih predmetov in površin. Možni so tudi prenosi na hišne ljubljence in domače živali, ki so nato potencialno vir novih okužb.

Do prenosa lahko pride tudi v primeru večurnega bivanja v istem prostoru na razdalji od enega do dveh metrov, pri daljših letih, lahko tudi pri vožnji z vlakom ali avtobusom, ki v določenih situacijah velja za tesen stik, vendar to zahteva oceno od primera do primera.

Ali gre za novo spolno prenosljivo okužbo, še ni znano.

Trajanje kužnosti

Oseba postane kužna s pojavom simptomov in znakov bolezni (morda en dan prej) in kužnost traja do izginotja izpuščaja, kar je navadno okrog tri tedne. Po sedanjem vedenju okužbo na druge prenašajo le osebe, ki kažejo bolezenske znake.

Simptomi in znaki okužbe

Simptomi in znaki okužbe se običajno pojavijo od 6 do 16 dni, lahko do 21 dni po okužbi. Klinični potek opičjih koz je običajno blag. Simptomi bolezni so zvišana telesna temperatura, glavobol, bolečine v mišicah, otekle bezgavke, mrzlica in izčrpanost.

Običajno se razvije tudi izpuščaj. Pri »klasični bolezni« se pojavi najprej na obrazu (lahko tudi na jeziku, ustni votlini) in se nato širi na okončine, tudi dlani in stopala, manj ga je na trupu. Pri sedanjem izbruhu bolezni pa gre za neznatni potek, saj se izpuščaj večinoma najprej pojavi anogenitalno in se nato lahko razširi na druge dele kože in po krvi v različne organe (npr. pljuča).

Izpuščaj je podoben tistemu pri noricah, razsejani gonoreji, okužbam, povzročenim z virusom herpesa simpleksa tipa 1 in 2 ali sifilisu in gre skozi različne faze, preden se končno oblikuje krasta, ki kasneje odpade. Ko krasta odpade, oseba ni več kužna. Izpuščaj je pogosto umbiliciran (vboklinica na sredini) in je srbeč in boleč. Izrazitejši izpuščaji lahko pustijo tudi grde brazgotine.

Klinični potek opičjih koz je večinoma blag, pri večini oseb zdravljenje ni potrebno. Gre za samozajezitveno bolezen, ki izzveni v od 2 do 4 tednih. To velja predvsem za doseganje obdobje širjenja okužbe, ker se pojavlja pri relativno mladih, večinoma zdravih osebah. Enako velja tudi za osebe, ki živijo s HIV in se zdravijo ter so zato dobro odporne.

Tveganje za težji potek bolezni je večje pri majhnih otrocih (mlajših od 8 let), nosečnicah in imunsko oslabljenih osebah. Pri teh osebah so možni zapleti, kot

so vnetje možganovine, sekundarne bakterijske okužbe kože, hujša dehidracija, vnetje očesne veznice in/ali roženice, pljučnica ali bakterijska okužba, ki se po krvi razseje v različne organe in tkiva. Pri sedanjem izbruhu bolezni je možno tudi akutno vnetje prostate.

Izolacija in karantena

Bolna oseba mora biti v izolaciji, dokler je kužna (dokler ne odpadejo kraste) in imeti čim manj stikov z drugimi osebami, hišnimi ljubljenci in domačimi živalmi. Kužnost ni velika. Oseba naj ima, če je le mogoče, ločeno sobo, posteljnino, brisače, pribor itd. Izogiba naj se tesnim stikom, kot so objemanje, poljubljanje itd. in vzdrži spolnih odnosov, dokler se izpuščaj ne pozdravi (npr. uporaba kondoma ne prepreči prenosa bolezni, ker se bolezen prenaša predvsem preko izpostavljenih kožnih sprememb). Za vse člane gospodinjstva je priporočena uporaba zaščitne kirurške maske, higiena rok in tudi sicer naj bo higiena na visokem nivoju. Še posebej naj se izogiba osebam z imunskimi motnjami (rakave in avtoimunske bolezni, transplantacije itd.), nosečnicam, majhnim otrokom in starostnikom.

Opičje kože v Sloveniji niso definirane kot karantenska bolezen, zato osebam, ki so bile v tesnem stiku z okuženo osebo, ni treba ostati v domači karanteni, je pa pomembno, da se opazujejo in ob morebitnem pojavu značilnih simptomov in znakov ostanejo doma in po telefonu obvestijo zdravstveno službo. V obdobju 21 dni, kolikor najdlje lahko traja inkubacija, se priporoča, da imajo čim manj stikov z drugimi osebami in živalmi, da vzdržujejo visok nivo osebne higiene, da nimajo spolnih odnosov itd.

(Podrobnosti najdete tudi na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje.)

Možnost izbruha obsežnejše epidemije

Čeprav je število primerov podcenjeno, je možnost izbruha obsežnejše epidemije majhna, do pandemije verjetno ne bo prišlo.

»Prenos s človeka na človeka je bistveno težji, kot npr. pri SARS-CoV-2. Nadalje gre za virus, katerega genom je v obliki dvojnovijačne DNK, in ti virusi se mnogo manj spreminjajo kot virusi, katerih genom je enojna RNK (npr. SARS-CoV2 in gripa).«

virologinja mag. Katarina Prosenč Trilar

Zdravljenje

Večina okužb poteka blago, zato hospitalizacija ni potrebna. Po potrebi se osebe zdravi samo simptomatsko (zdravila proti vročini, proti bolečinam, hidracija itd.). Za ranljivejše osebe pa so na voljo protivirusna zdravila.

Kaj narediti, če posumite, da imate opičje koze?

Vsakdo, ki opazi izpuščaje ali spremembe na kateremkoli delu telesa, zlasti če je pred kratkim imel novega spolnega partnerja, naj omeji stik z drugimi osebami in se čim prej obrne na osebnega zdravnika. Pri obisku zdravstvene službe je treba obvezno nositi zaščitno kirurško masko in če se le da, naj bodo kožne spremembe pokrite.

V primeru pojava značilnih simptomov (predvsem izpuščajev na spolovilih) okužbe z virusom opičjih koz se nemudoma posvetujte z zdravnikom.

Cepivo

Učinkovita zaščita proti opičjim kozam je cepljenje. Cepivo, ki učinkuje proti opičjim kozam, je na voljo v treh cepilnih ambulantah NIJZ, in sicer v Ljubljani, Celju in Mariboru. Osebe, ki so bile cepljene proti črnim kozam (to so osebe, rojene do leta 1978 in starejše), so v 85 odstotkih zaščitene tudi pred opičjimi kozami. Vseeno pa naj se te osebe obrnejo na NIJZ o morebitnem poživitenem odmerku cepiva. V Sloveniji je proti opičjim kozam na voljo cepivo Jynneos, ki je namenjeno cepljenju polnoletnih oseb. Cepljenje se opravi subkutano, z dvema odmerkoma cepiva, priporočen presledek med odmerkoma je 28 dni. Za poizpostavitveno cepljenje zadostuje en odmerek.

Cepljenje se priporoča MSM, ki imajo večje tveganje za izpostavljenost opičjim kozam, npr.: moškimi, ki imajo večje število spolnih partnerjev, se udeležujejo dogodkov, kjer prihaja do spolnih odnosov z večjim

število udeležencev, spolne odnose z neznanci, so imeli spolno prenosljivo okužbo v preteklosti, ki so na PrEP-u, prakticirajo kemseks ...

Cepljenje po izpostavitvi je smiselno izvesti čimprej, najbolje v štirih dneh (do največ 14 dni) po izpostavljenosti virusu. Tovrstna preventiva je priporočljiva za osebe, ki so bile v tesnem stiku z obolelim, še posebej če imajo večje tveganje za zaplete (osebe z oslabiljenim imunskim sistemom, nosečnice), MSM in so bili v tesnem stiku z obolelim ali so bili v tesnem stiku s člani skupine, v kateri se je pojavil izbruh, zdravstvene oziroma laboratorijske delavce, izpostavljene virusu opičjih koz v primeru neustrezne zaščitne opreme ali nezgode.

Cepljenje je brezplačno, le predhodno se je treba naročiti na izbrani lokaciji.

CEPILNA MESTA

Ljubljana

Naročanje od ponedeljka do petka med 7. in 12. uro na telefonski številki: 01/586 39 18 ali preko elektronske pošte na naslov: nboeljubljana@nijz.si
Pripišite svoje podatke in telefonsko številko.

Maribor

Naročanje od ponedeljka do četrтка med 12. in 14. na telefonski številki: 02/450 01 45 ali preko elektronske pošte: nboemaribor@nijz.si.
Pripišite svoje podatke in telefonsko številko.

Celje

Naročanje od ponedeljka do četrтка med 13.30 in 14.30 na telefonskih številkah 03/42 51 121 ali 03/42 51 122.

Kdaj si se nazadnje testiral?

Testiraj se na tri do šest mesecev.

Brezplačno in zaupno svetovanje ter testiranje na:

hiv

sifilis

hepatitis B in C

gonorejo

Univerza v Ljubljani | Medicinska fakulteta
INŠTITUT ZA MIKROBIOLOGIJO IN IMUNOLOGIJO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Testiranje v skupnosti poteka v okviru programa Odziv na hiv, ki ga izvaja DIC Legebitra v partnerstvu z Inštitutom za mikrobiologijo in imunologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani. Za vsebino je odgovorno izključno DIC Legebitra. Program Odziv na HIV financirata Ministrstvo za zdravje RS in Mestna občina Ljubljana. Delovanje ter programe in projekte Društva informacijski center Legebitra sofinancirata Študentska organizacija Univerze v Ljubljani in Fundacija financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji - FIHO. Stališča organizacije ne izražajo stališč FIHO.

Krvodajalstvo dostopno tudi MSM

S 1. julijem 2022 so se v Sloveniji kot eni zadnjih evropskih držav, in to po letih opozoril civilne družbe in institucij, končno uvedle spremembe na področju krvodajalskih meril, s čimer je bil ukinjen diskriminatorni trajni odklon moških, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM), pri darovanju krvi. Sprememba se je uvedla na podlagi sprejetih sklepov razširjenega strokovnega kolegija za transfuzijsko medicino in razširjenega strokovnega kolegija za infektologijo, na potrebo po spremembi diskriminatornih pravil pa smo na Legebitri opozarjali že dlje časa in za doseg tega cilja sodelovali z medicinsko stroko.

Trajni odklon je bil uveden v sredini osemdesetih let kot odgovor na pojav aidsa, in sicer po zgledu podobnih ukrepov v tujini. V ZDA, kjer so bili prvi primeri aidsa opisani leta 1981 in kjer so imeli v prvi polovici desetletja velik porast primerov te bolezni, diagnostične metode za testiranje povzročitelja aidsa pa še niso obstajale, so namreč s krvjo hiv pozitivnih darovalcev kontaminirali zalogo krvi in krvnih preparatov in tako okužili na tisoče prejemnikov. Nekaj kontaminiranih pripravkov za zdravljenje hemofilije, uvoženih iz Amerike, je našlo pot tudi k nam in povzročilo okužbo 15 slovenskih hemofilikov. Ker pred letom 1985 še niso obstajali testi za presejanje krvi na hiv (virus, ki povzroča aids, je bil odkrit leta 1983), so lahko potencialne nosilce virusa, ki so bili takrat v ZDA in drugje po zahodnem svetu večinoma med MSM, izločili zgolj tako, da so ugotovili njihovo pripadnost določenim skupinam z visokim tveganjem.

Razvoj sodobne diagnostike – s testi lahko okužbo s hivom dokažemo že zelo zgodaj, sodobna znanstvena dognanja glede okužbe s hivom, dejstvo, da vsi MSM nimajo tveganj za okužbo, predvsem pa stigmatiziranje in diskriminiranje celotne skupine gejev, biseksualcev in ostalih MSM so bili razlog, da so se v številnih državah po svetu že leta vrstili pozivi k spremembam diskriminatornih pravil. Tudi v Sloveniji, kjer so na to že dolgo opozarjale nevladne organizacije in posamezniki, leta 2014 pa je bila problematika stigmatizacije istospolno usmerjenih moških oziroma MSM prvič omenjena v letnem poročilu Varuha človekovih pravic. Štiri leta kasneje je varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer v poročilu za leto 2018 ugotovila, da je trajna prepoved darovanja krvi za MSM diskriminatorna in Ministrstvu za zdravje priporočila, da odloči, ali obstajajo ustrezne pravne podlage za takšno prepoved. To priporočilo je nato spodbudilo strokovno razpravo o možnostih sprememb meril, ki je po skoraj štirih dolgih letih pripeljala do spremembe meril na način, da ta ne diskriminirajo več vseh MSM, niti izrecno ne omenjajo MSM, ampak izenačujejo vse krvodajalce z nedavnimi tveganji in glede na vrsto tveganega vedenja zapovedujejo 4-mesečni oziroma 12-mesečni odklon. Nova merila niso idealna – predvidevajo na primer štirimesečni odklon oseb, ki imajo analne spolne odnose z več kot enim partnerjem, ne pa enakega odklona tistih, ki imajo vaginalne spolne odnose z večjim številom partnerjev. A vendarle, ta merila omogočajo individualno obravnavo tveganega spolnega vedenja za prenos okužb, ne glede na spol ali spolno usmerjenost in predstavljajo pomemben korak pri zagotavljanju enakopravnosti MSM, pa tudi zmago znanosti nad predsodki.

TVEGANO SPOLNO VEDENJE ZA PRENOS OKUŽBE S KRVJO – ODKLON KRVODAJALCA

1. Krvodajalec ne sme darovati krvi, če je v zadnjih 4 mesecih:

- a) imel več kot enega spolnega partnerja in imel analni spolni odnos,
- b) imel analne spolne odnose z novim partnerjem,
- c) imel spolne odnose z osebo, okuženo s HIV, virusom hepatitisa B ali C ali s sifilisom,
- d) imel spolne odnose v zameno za plačilo,
- e) imel spolne odnose z osebo, ki si vbrizgava drogo,
- f) imel spolne odnose z novim partnerjem, ki živi na območju z velikim tveganjem za prenos okužbe, ki se prenaša s krvjo.

Odklon velja 4 mesece od zadnjega tveganega vedenja.

2. Krvodajalec ne sme darovati krvi, če je v zadnjih 12 mesecih:

- a) uporabljal ob spolnih odnosih rekreativne droge – chemsex (metamfetamin, mefedron, GHB, GBL, viagra, amilnitrat (poppers), kokain, Rohypnol ...),
- b) profilaktično uporabljal zdravila za preprečevanje okužbe s HIV pred in po izpostavitvi (PrEP – preexposure profilaksa in PEP – postexposure profilaksa).

Odklon velja 12 mesecev od zadnje uporabe rekreativnih drog ali zadnje uporabe PrEP/PEP.

Vir: ZTM

TVOJ BUDDY

Podpora za osebe s hivom

Osebno, spletno ali telefonsko
svetovanje in podpora

Druženje

Pomoč v primeru diskriminacije

Praktični napotki, informacije in pomoč

Za več informacij

nas pokliči
030 478 578

nam piši
buddy@legebitra.si

anonimno in zaupno

KAJiščeš.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Homofob(ija) v nas

Ste kdaj pomislili, da bi bilo biti strejt lažje? Se izogibali stikom ali dogodkom, kjer so bili druge osebe LGBT+? Se počutili »premalo moške«? Ali pa ste se kdaj počutili odtujeni od sebe zaradi privlačnosti do istega spola? Prav verjetno je, da je za to »kriv« homofobni prišepetovalec v vas.

V Sloveniji smo v letu 2022 pridobili pomembne pravice. Ustavno sodišče je v zgodovinski odločbi razširilo definicijo zakonske zveze na vse. A kljub širjenju pravic kaže na to, da homofobija dobiva ponoven zagon – zapakirana v politično korektnost, češ, »za otroke gre«, ali pa prisotna v vsakdanjem življenju: pri obisku zdravnika, restavracij, hotelov ali trgovin. Večina oseb LGBT+ v Sloveniji tako še vedno skriva svojo spolno usmerjenost. Tudi 32-letnemu Andreju (ime je na njegovo željo spremenjeno) ustreza, da »ne vejo vsi za njega«.

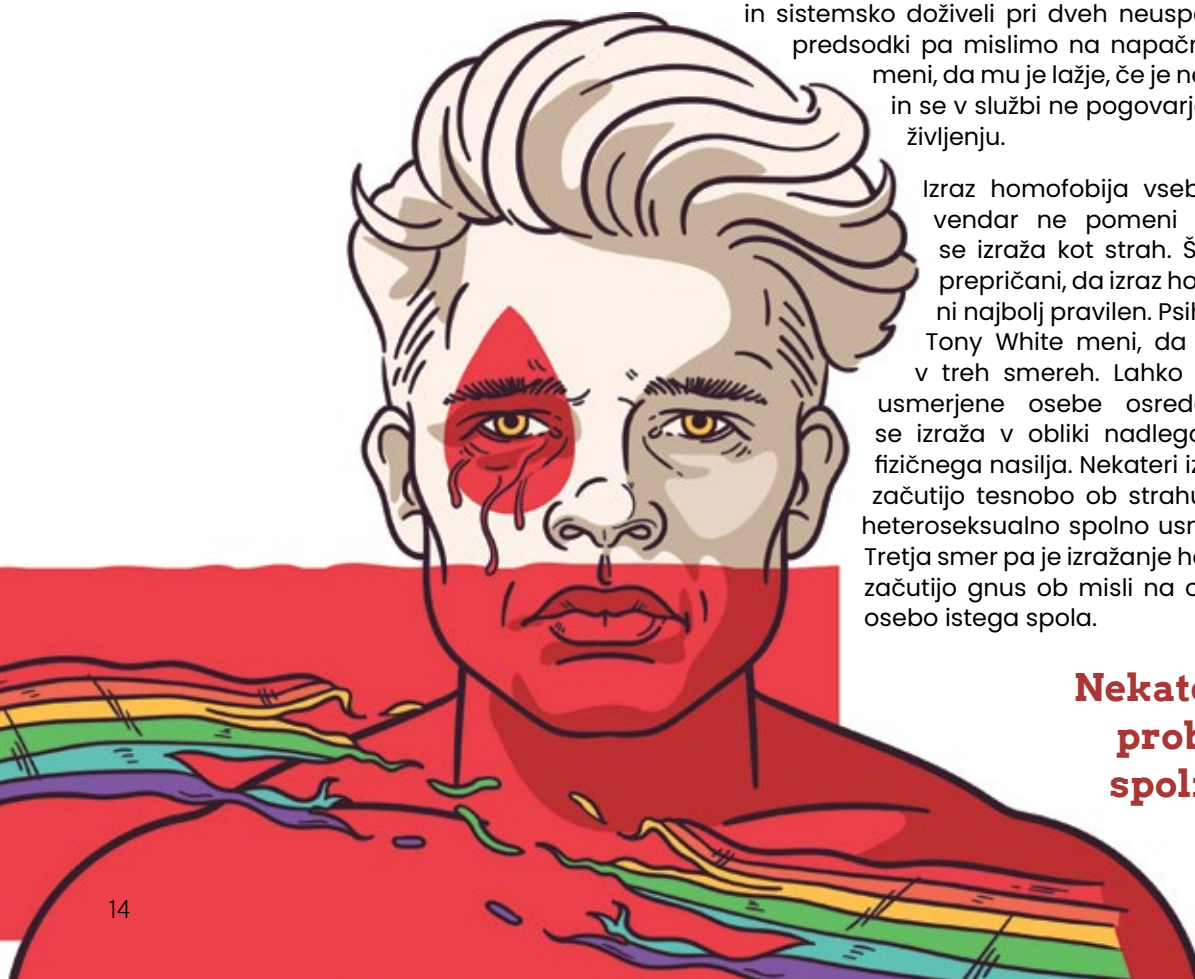
Pogost razlog za to je tudi internalizirana homofobija, ki se skriva v nas samih. Ta je lahko podobno trdovratna in še bolj omejujoča, kot je tista, ki smo je deležni od družbe. Prisotna je ves čas, tudi ko smo v intimnem okolju najbližjih oseb, in nas tako ograjuje od pristnih odnosov ter nam omejuje polno in svobodno življenje.

Homofobija: agresija, tesnoba in gnus

Kaj sploh je homofobija? Gre za diskriminacijo in predsodke, ki so jih deležne istospolno usmerjene osebe. Pri diskriminaciji gre za odrekanje enakosti, kar smo v Sloveniji travmatično in sistemsko doživeli pri dveh neuspešnih referendumih, s predsodki pa mislimo na napačne posplošitve. Andrej meni, da mu je lažje, če je nekoliko bolj »diskreten« in se v službi ne pogovarja o svojem zasebnem življenju.

Izraz homofobija vsebuje besedo fobija, a vendar ne pomeni anksiozne motnje, ki se izraža kot strah. Številni strokovnjaki so prepričani, da izraz homofobija kot tak sploh ni najbolj pravilen. Psiholog in psihoterapevt Tony White meni, da se homofobija izraža v treh smereh. Lahko gre za na istospolno usmerjene osebe osredotočeno agresijo, ki se izraža v obliki nadlegovanja, psihičnega in fizičnega nasilja. Nekateri izražajo homofobijo, ko začutijo tesnobo ob strahu za svojo domnevno heteroseksualno spolno usmerjenost ali moškost. Tretja smer pa je izražanje homofobije, ko te osebe začutijo gnus ob misli na oralni ali analni seks z osebo istega spola.

Nekateri homofobi probleme s svojo spolno identiteto izživljajo na drugih.

Ugotovitve študij kažejo na to, da nekateri moški, ki sebe opredeljujejo kot heteroseksualne, gojijo prikrito privlačnost do nasprotnega spola in obenem odkrito nasprotovanje do istospolno usmerjenih. Psihološki mehanizem je preprost: probleme s svojo spolno identiteto izživljajo na drugih. V zadnjih letih je bilo razkritih kar nekaj politikov, ki so sicer javno nasprotovali pravicam oseb LGBT, kar še potrjuje tovrsten mehanizem delovanja.

Kako vzgojimo notranjega homofoba?

Ko je Andrej odraščal, je kot spužva srkal informacije iz okolice. Ko je delal tisto, kar je bilo staršem in okolici všeč, je za to prejel nagrado v obliki lepih besed, pohvale, pozornosti, uslug, objema, dejanj, mimike ali pa v obliki materialnega darila. Nasprotno, ko je delal v nasprotju s pričakovanju, so mu dali to jasno vedeti. Ali pa je bil ignoriran. Sošolci v osnovni šoli ga recimo niso želeli v svojo ekipo pri igri med dvema ognjema, saj ni bil najbolj spreten z žogo.

Na tak način si je zgradil »internaliziranega starša«, ki vsebuje sporočila družine in okolice o zapovedih in prepovedih. S tem pa je vzgojil tudi »notranjega homofoba«, ki Andreja spremlja že vsa ta leta ter ga omejuje pri življenju.

V teku odraščanja oblikujemo notranjega homofoba, ki nam lahko nato celo življenje prišepetava zapovedi in prepovedi.

Andrejevega homofoba so starši in okolica že od malega »pitali« z informacijami o tem, kaj je prav in narobe – glede moškosti, partnerstva in družine.

Oče mu je ves čas govoril, da mora biti močan, saj bo nekoč on glava družine. Pričakovano je bilo, da se bo do tridesetega poročil in imel otroke. Ker teh pričakovani ni uresničil, je prepričan, da je razočaral starše.

Pričakovanja pa je dobival tudi od vrstnikov pri »moških aktivnostih«, v šoli, kjer se učitelji niso dotikali tematike LGBT+ in v cerkvi, kjer so homoseksualnost enačili z grehom. Negativna sporočila je dobival tudi od medijev, ki pogosto poustvarjajo stereotipne podobe, politike, kjer del političnega pola ne podpira vseh pravic oseb LGBT ter od gospodarstva, kjer v Sloveniji primanjkuje dobrih zgledov.

Živimo torej v prevladujoči heteroseksualni družbi, ki nas ne samo s sporočili, pač pa tudi z zgledi vleče le v eno smer, ki pa je lahko do neheteroseksualnih oseb neprijazna.

Kam sploh spadam? Sem OK tak, kot sem?

Ko je začel ob začetku študija v Ljubljani spoznavati lastno homoseksualnost in dojemati »drugačnost« od večine, je začel Andrejev homofob dobivati nove negativne povratne informacije. Vanj so se kopičile vse zavrnitve, ki jih je doživel na zmenkih in pri komunikaciji na »gejevskih aplikacijah«.

Andrej sicer ni odraščal v mestnem liberalnem okolju, ki nudi otrokom iz takih okolij večjo stopnjo podpore in manj težav s ponotranjeno homofobijo v prihodnosti. A celo ti kdaj pa kdaj naletijo na prikrita ali odkrita negativna sporočila. Razumljivo je, da se pri vseh pojavi negotovost glede lastne spolne usmerjenosti in nenazadnje sebe: »Ali sem dovolj moški?«, »Kam sploh spadam?« in »Ali sem OK tak, kot sem?«

Homofob v nas je toksičen do vseh

Andrej se spominja, kako je nekega fanta kmalu po zmenku srečal pri frizerju. Pozdravil ga je, a namesto pozdrava se je tisti fant obrnil stran in odvihral iz salona. Krivdo za to je Andrej pripisal sebi, češ, gotovo nisem dovolj privlačen. Šele kasneje, ko se je soočal s svojo ponotranjeno homofobijo, je spoznal, da se pojavlja tudi pri drugih in kakšne posledice prinaša.

Skrb za lastno duševno zdravje je obenem skrb za duševno zdravje skupnosti LGBT+.

Ker se številne osebe LGBT+ soočajo z nizko samopodobo, takšna neracionalna, celo toksična vedenja pomembno vplivajo na duševno zdravje in osebno rast. Zato je skrb za lastno duševno zdravje obenem tudi skrb za duševno zdravje skupnosti LGBT+. Lastna homofobija vpliva na odnose z drugimi. Tak odnos ne more biti ljubeč, sprejemajoč in intimen, pač pa je nasičen z neprijetnimi psihološkimi igrami, agresijo in zavračanjem. To je spoznal tudi Andrej, ki je nekaj let vztrajal v toksičnem partnerstvu, v katerem je njegov nekdanji partner izvajal psihično nasilje.

Vsa ta bremena in lastno zatiranje pomenijo velike omejitve pri polnem življenju. Kaže se pri samozavesti in v obliki neprijetnih občutkov do sebe in drugih, kot sta sram in gnus, kar lahko vodi v depresijo in anksiozne motnje. Andrej mi je zaupal, da se je v tedanjem partnerstvu počutil, kot bi prišel z dežja pod kap. Namesto varnega pristana je bil deležen podobnega neodobravanja kot v njegovem domačem okolju.

Pogosta oblika ponotranjenje homofobije je, da so istospolno usmerjeni tisto, kar sami sovražijo. Takšno sovražstvo do sebe pa lahko vodi k uživanju substanc (alkohol, droge, zdravila), tveganim in samopoškodovanim vedenjem. Če istospolna oseba

sovraži sebe in druge istospolno usmerjene, kam sploh spada? To se je spraševal tudi Andrej, ki se je po toksičnem partnerstvu mesece izogibal čemurkoli, kar bi bilo povezano z istospolno seksualnostjo ali ljubeznijo. A osamljenost in izoliranost sta še poglobila njegove težave in zmanjšala kvaliteto življenja in s tem priložnost za pristna intimna razmerja.

Kako se posloviti od homofoba?

Praden pogledamo v prihodnost, še nekaj besed o preteklosti. Andrej ne bo mogel nikoli izbrisati neprijetnih izkušenj iz preteklosti. A sčasoma je nanje začel gledati z drugega zornega kota; nikoli kot prijetne, a zagotovo kot manj neprijetne, pravi. Kot je trdila začetnica družinske psihoterapije Virginia Satir, niso pomembni pretekli dogodki, pač pa naš odziv na njih.

Kako se torej posloviti od homofoba, ki nas zvesto spremlja že leta?

Kar čutiš, je normalno

Občutki, ki jih imamo zaradi življenja v večinski heteroseksualni družbi, ki nas na takšne ali drugačne načine na to vsakodnevno opozarja in omejuje, ne bodo nikoli samo prijetni. Normalno je, da se ne moremo povsem zaščititi pred takšnimi občutki. In normalno je, da bomo še kdaj začutili homofoba v sebi. Andrej se zaveda, da mu prav homofob preprečuje, da bi lahko sproščeno živel življenje kot gej. A bistveno manj kot v preteklosti.

Včasih moramo zamenjati okolje in ljudi

Ker (žal) ne moremo čez noč spremeniti drugih ljudi, lahko vplivamo na lasten »socialni mehurček«. Andreju je ravno selitev od doma dolgoročno izboljšala kvaliteto življenja, saj je lahko stran od staršev oblikoval svojo novo identiteto. Podobno velja za prijateljstva ali partnerstva. V redu je, če prekinemo s homofobijo prežete odnose ali drugim postavimo jasne meje. To je koristilo tudi sogovorniku, ki je prekinil odnos s toksičnim partnerjem. S tem je odprl prostor za nov ljubeč odnos, v katerem je danes in do katerega ima pravico vsak.

Moškost ni enako heteroseksualnost (in obratno)

Moškost ali ženskost nista sinonima za istospolno usmerjenost. Istospolno usmerjeni niso nič manj

Soočanje z lastno homofobijo je včasih zahtevno. Po pomoč se lahko obrneš na Legebitrino svetovalnico. Brezplačno svetovanje poteka v obliki osebnega, telefonskega ali spletnega svetovanja, podpore in opolnomočenja. Za termin se lahko dogovoriš preko e-pošte svetovanje@legebitra.si.

Ljudje, nič manj moški in nič manj ženske, ne glede na osebnostne značilnosti. Tudi »moške in ženske aktivnosti« so samo stvar družbene definicije, ki se v zahodnem svetu spreminja. Neprijetnost ob »feminiziranih moških« ali »ženskih aktivnostih« je izraz lastne homofobije. Podoben strah se pojavlja pri nekaterih »top-only« gejih, kar vpliva na užitek v spolnosti. Andrej mi je zaupal, da je prvič poskusil pasivno vlogo šele, ko se je preselil od doma, kar je povezal s ponotranjeno homofobijo.

Ugajanje drugim ni recept za kvalitetno življenje

Če nas skrbi, kaj si mislijo drugi, nikoli ne bomo izkoristili polnega potenciala, ki nam ga življenje ponuja. Namesto tega bomo izgubljali čas s tem, kako poskrbeti, da bodo vsi zadovoljni z nami. Tako bomo vnaprej obsojeni na njihovo nezadovoljstvo.

Konflikt je neizogiben

Tudi brez konflikta ne bo šlo vedno. Andrejev notranji konflikt »Naj sledim svojim željam ali pričakovanjem moje bližnje okolice?« je bil iskra, ki je zanela pot k spremembi. Čeprav je imel zagotovljeno stanovanje v hiši staršev na podeželju, se je raje preselil v Ljubljano. Težko je bilo, pravi, a brez selitve bi še vedno živel svoje ujeto življenje.

Bodimo spoštljivi do drugih

Tudi na socialnih omrežjih, kot so Grindr, Tinder ali Romeo, so na drugi strani ljudje s svojimi željami po bližini, a hkrati strahovi, frustracijami in – lastno homofobijo. S spoštljivim odnosom, tudi če ni obojestranskega interesa, bo obema lažje. Andrej se je pogosto s sogovorniki na teh omrežjih skregal; včasih že, ko je bilo treba vrniti sliko. Danes je prepričan, da tudi »neodgovor« sodi med nespoštljive oblike komunikacije.

Svetovanje in psihoterapija

Mnogo oseb LGBT+ zaradi soočanja s svojo spolno usmerjenostjo poišče strokovno pomoč, kot jo je Andrej. Tako lahko lažje umestijo pretekle dogodke in zaživijo polno in kvalitetno življenje, z ljubeznijo do sebe in drugih.

Brezplačna strokovna svetovanja izvajajo tudi svetovalke_ ci na Legebitri.

Spolnost in partnerstvo sta pomembna dela naše identitete. Ravno soočanje z lastno homofobijo, ob zavedanju institucionalne, nam bo omogočilo, da se ne bomo več ukvarjali sami s sabo. Svojo energijo bomo lahko posvetili iskrenim odnosom, ki nam bodo izpopolnjevali življenje. Prav vsak ima pravico do takšnega življenja. Pa tudi odgovornost in priložnost zanj.

■ mag. **BLAŽ VUKELIČ**,
specializant Transakcijske
analize–psihoterapija,
prostovoljec Legebitrine
svetovalnice

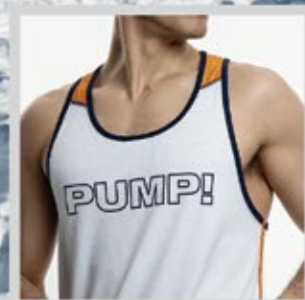

Napolni košarico!

Vse, kar si moški želi.

Piccon Ogilvy

Edina uradna slovenska trgovina za blagovne znamke
Addicted, ADFetish, ES Collection, Pump in Andrew Christian.

Stegne 35, 1000 Ljubljana
d35shop.com

Ustavite se in zadihajte

Izraz »boj ali beg« je znan tudi kot odziv na stres. Telo se pripravlja na soočenje z nevarnostjo ali izogibanje nevarnosti. Ob ustreznem sproženju nam stresni odziv pomaga pri soočanju s številnimi izzivi. Težave pa se začnejo, ko ta odziv nenehno sprožajo manj pomembni vsakodnevni dogodki, kot so denarne težave, prometni zastoji, skrbi v službi ali težave v odnosih.

Zelo dobra novica je, da imajo naša telesa mišični mehanizem, ki pomaga odpravljati ta nakopičen stres v telesu. Diafragma je mišica, ki se nahaja pod pljuči, s katero dihamo in posredno preko nje ustvarjamo notranji trebušni pritisk, ki vpliva na aktivacijo mišic, ki nam zagotavljajo stabilnost in razbremenitev hrbtenice, hkrati pa z dihanjem vplivamo tudi na izločanje hormonov, ki nas umirjajo, sproščajo in imajo hkrati tudi analgetičen učinek.

Ali ste vedeli, da lahko z nekajminutnimi dihalnimi vajami sprostimo svoj um in telo ter se tako lažje spopadamo s stresom in tesnobo. Veliko strokovnih člankov in raziskav govori o tem, da trening optimalnega dihanja ne pomaga le pri umirjanju, temveč tudi olajša dostop do naučenega in njegovo uporabo, na primer informacij, ki smo se jih učili za izpit. Neprekinjeno plitvo dihanje pa povzroči nasprotno, saj naše telo ohranja v krogu stresa in vpliva na duševno in telesno zdravje. Ko smo pod stresom, se na različne načine zapremo vase, in čeprav se lahko počutimo zaščiteno in varno, nas to pogosto prikrajša za potrebne čustvene, kognitivne in fizične izkušnje. Zaradi tega lahko celo pogosteje zbolimo.

Za trening optimalnega dihanja ste mogoče slišali tudi pod drugimi izrazi, kot so: preponsko dihanje, trebušno dihanje ali diafragmalno dihanje. Pri optimalnem dihanju zrak, ki prihaja skozi nos, popolnoma napolni pljuča, spodnji del trebuha se dvigne, rebra v spodnjem delu se razširijo in dihanje napolni trup, 360-stopinjsko, vse okoli pasu. Mnogim od nas se optimalno dihanje zdi nenaravno. Razlogov za to je več. Prvič, telesna podoba v naši kulturi negativno vpliva na dihanje. Ploščat trebuh velja za privlačnega, zato ženske (in moški) pogosto zadržujejo trebušne mišice. To ovira globoko dihanje in postopoma povzroči, da se plitvo »prsno dihanje« zdi normalno, kar povečuje napetost in tesnobo. Ko je oseba pod stresom, se njen vzorec dihanja spremeni. Anksiozni ljudje običajno dihajo kratko in

■ **ŽIGA TOLIČ**
**Strokovnjak za nevrokinetično terapijo,
feldenkrais in pilates**

plitvo, pri čemer za gibanje zraka v pljuča in iz njih ne uporabljajo trebušne prepone, temveč ramena. Tak način dihanja ruši ravnovesje kisika in ogljikovega dioksida v telesu.

Z diafragma, ki nam omogoča optimalno dihanje, se pri svojem delu srečujem vsak dan, ko ljudi učim pravilnega dihanja. Vsakič, ko optimalno zadihamo, sproščamo hormone, ki spodbujajo sprostitev telesa in uma, hkrati z diafragma ustvarjamo pritisk v trebušni votlini, s katerim masiramo notranje organe in ekscentrično aktiviramo tudi mišice medeničnega dna. Če izračunamo, da v enem dnevu v povprečju zadihamo 25.000-krat, si lahko predstavljate, kako pomembno je takšno dihanje. Kdaj pa izgubimo optimalno dihanje? Ko smo pod stresom. Če pomislite, kako dihate skozi dan? Si vzamete trenutke, da se sprostite in zadihate? Velikokrat slišim stavke, kot so: »Čez pol leta pa bom lahko zadihal. Še ta projekt končamo, pa zadihamo.« Vse to je žal utvara. Ustavite se zdaj. Ja, prav zdaj, ko to berete in zadihajte.

Da pa ne bo ta članek zgolj teoretiziral, vas povabim, da izkusite svoje dihanje tudi v praksi. Poskenirajte QR kodo in se prepustite dihalni sprostitvi skozi Feldenkrais lekcijo, ki je namenjena ozaveščanju dihanja skozi različne telesne položaje.

Dajte telesu tisto, kar potrebuje, in to vsak dan.

Spremembe Družinskega zakonika ... v tretje!

Zakaj je tokrat drugače?

Ni prvič, da smo se v Sloveniji razveselili sprejetja zakona, ki bi enako (pravneje) obravnaval istospolna partnerstva. Nato pa smo bili deležni kampanje, polne sovraštva in laži, na koncu pa so istospolna partnerstva spet ostala ločeno in diskriminatorno urejana v Zakonu o registrirani partnerski skupnosti.

Še posebej zato, ker je Ustavno sodišče v preteklosti že dovolilo dva referendumata (tudi leta 2015, ko je bil 90. člen Ustave že spremenjen), me ne čudi, da se pojavljajo vprašanja, ali smo sedaj končno zaključili to 25 let dolgo pot za enakopravnost istospolnih partnerstev.

Vendar – kaj pa je zdaj drugače?

Najprej je leta 2012 Družinski zakonik še vedno uvajal distinkcijo med zakonsko zvezo in partnersko zvezo, čeprav je velik del različne obravnave istospolnih in raznospolnih partnerstev odpravil. Svojo argumentacijo je takrat baziral na času uveljavitve: »Ker se Družinski zakonik začne uporabljati šele eno leto po njegovi uveljavitvi, izid referendumata ne vpliva na nastanek protiustavnih posledic. Tako v primeru zavrnitve Družinskega zakonika na referendumu kot v primeru njegove potrditve ostane pravni položaj enak, in sicer se še eno leto po razglasitvi odločitve na referendumu uporablja Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti. To obdobje je z malenkostnimi odstopanji enako obdobju, v katerem je Državni zbor po Zakonu o referendumu in o ljudski iniciativi vezan na izid referendumata. Morebitna referendumata zavrnitev Družinskega zakonika zato ne more povzročiti protiustavnih posledic.«

Leta 2015 pa je novela ZZZDR uvajala popolno enakopravnost. Ustavno sodišče je v odločbi, s

katero je dovolilo referendum, zapisalo: »To pomeni, da je Ustavnemu sodišču zaupano dokončno in avtoritativno ugotavljanje protiustavnosti. Zato je besedilo četrte alineje drugega odstavka 90. člena Ustave, ki govori o odpravi protiustavnosti, treba razumeti tako, da referendumata ni dopustno razpisati le o zakonih, ki odpravljajo tisto protiustavnost, ki jo je predhodno v svojih odločbah že ugotovilo Ustavno sodišče, in o zakonih, ki odpravljajo kršitev človekove pravice, ugotovljene s sodbo ESČ.«

Tukaj sta sedaj dve odločbi Ustavnega sodišča – tako glede dostopa do zakonske zveze kot enake obravnave pri dostopu do posvojitve. Obe odločbi sta jasno navedli, da je ureditev, ki drugače obravnava istospolna partnerstva, diskriminatorna. Ti odločbi pa nista samo naložili zakonodajnemu telesu, da to diskriminacijo odpravi. Sta tudi dejali, da je sklenitev zakonske zveze s to odločbo možna za istospolne pare takoj (no, takoj ko je birokratski aparat uredil obrazce). Prav tako glede posvojitve – istospolni par lahko pride na Center za socialno delo in mora biti sprejet v postopek obravnave, ali je primeren za posvojitelja. Seveda pa to še ne pomeni, da bo avtomatsko dobil ta status. Samo da pri tem ne sme biti že takoj na začetku onemogočen samo zaradi svoje spolne usmerjenosti oz. spola partnerja_ice.

Ne glede na to, ali bi bil zakon sprejet (zakon je sprejet) in ali bo večni nasprotnik enakosti Aleš Primc lahko zbiral podpise za referendum (v času pisanja tega članka je Državni zbor sprejel sklep o nedopustnosti razpisa zakonodajnega referendumata o spremembah Družinskega zakonika. Primc pa je napovedal pritožbo na Ustavno sodišče), pridobljene pravice tokrat izhajajo iz odločb Ustavnega sodišča in ne samo iz spremembe Družinskega zakonika.

¹2012 – referendum o Družinskem zakoniku je v prvi predlagani verziji predvideval popolno enakopravnost (zakonska zveza je zveza med dvema osebama) med raznospolnimi in istospolnimi pari. Po več kot 15-urni razpravi na matičnem odboru pa se je tedanja koalicija odločila za to, da zagotovi sprejem Zakonika, ki poleg zakonske zveze, ki bi bila dostopna raznospolnim parom, uvede za istospolne pare partnersko zvezo, ki je v predlogu izključevala istospolne pare do postopkov posvojitve.

Leta 2015 pa je predlog novele Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR) predvidel popolno enakopravnost – sprememba bi prinesla, da bi se zakonska zveza definirala kot zveza dveh oseb.

² Izsek iz 90. člena: Referendumata ni dopustno razpisati: o zakonih, ki odpravljajo protiustavnost na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugo protiustavnost.

³ Uradni list RS, št. 80/2015 in OdIUS XXI, 5 | 28. 09. 2015

Zakaj pa je potem sploh potreben zakon?

a) Ker je sodišče naložilo zakonodajalcu, da to prenese v prakso. Pri samem predlogu zakona so se tako izključno osredotočili na materijo, ki jo je naložilo Ustavno sodišče, to pomeni odpravo diskriminacije pri dostopu do zakonske zveze.

b) Ker je treba določiti, kako se preoblikujejo dosedanje partnerske zveze v zakonske zveze. S tem zakonom je določeno, da bo vsak par, ki je imel sklenjeno partnersko zvezo, dobil (obe_a partnerja_ici) vročeno obvestilo, da mora v roku 6 mesecev pred matičarjem_ko izreči soglasje, da želi preoblikovanje iz partnerske zveze v zakonsko zvezo. Če ta izjava s strani obeh partnerjev ne bo podana v 6 mesecih (ali več, če so za to opravičljivi razlogi) oz. izjavi, da si je ne želi, partnerska zveza preneha obstajati. Postopek preoblikovanja je oproščen takse.

■ LANA GOBEC

Ima vaš delodajalec v pravilnikih eksplicitno zapisano prepoved diskriminacije na osnovi spolne usmerjenosti?

To je eno od vprašanj, ki jih zastavlja Indeks enakosti na delovnem mestu, ki smo ga na Legebitri oblikovali v sklopu projekta »LGBTIQ zavezništvo za enakost pri delu«. Oktobra, na mednarodni dan razkritja, je bil Indeks delodajalcem prvič na voljo za oceno stanja v njihovem podjetju ali organizaciji. O pomenu enakosti na delovnem mestu pa smo teden dni opozarjali tudi s kampanjo, katere slogan se v vseh zastopanih jezikih glasi: Enakost za vse! Radnopravnost svima! Work equality for all!

S kampanjo se je javnosti prvič zares predstavil projekt »LGBTIQ Work Equality Alliance« (v slovenščini *LGBTIQ zavezništvo za enakost pri delu*), ki naslavlja položaj LGBTIQ oseb na delovnem mestu v Sloveniji in na Hrvaškem, zlasti z vidika diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti, spolne identitete ali spolnega izraza. Na podlagi Legebitrinih večletnih izkušenj in s prenosom dobrih praks hrvaških projektnih partnerjev ter drugih evropskih organizacij je bil najprej oblikovan Indeks enakosti na delovnem mestu, v prihodnjem letu pa bodo izvedeni tudi treningi za delodajalce in sindikate. Brezplačna usposabljanja, ki bodo vsebinsko prilagojena potrebam in željam organizacije, bomo v sklopu projekta omogočili manjšemu številu delodajalcev, ki so rešili Indeks in izrazili interes za udeležbo na izobraževanjih. Ta bodo naslavljala različne teme, od ustvarjanja vključujočega delovnega okolja, možnosti prilagoditve pravilnikov pa do izkazovanja podpore LGBTIQ skupnosti izven organizacije.

Za večji doseg informacij o indeksu in kampanji se je projektna ekipa povezala z delodajalci, ki so v preteklosti na različne načine (npr. s pridobitvijo certifikata »LGBT prijazno«, izobešanjem mavrične zastave in podobno) izrazili podporo LGBTI skupnosti. V času kampanje so nam sporočilo o pomenu vključujočega delovnega okolja, tudi za LGBTI osebe, pomagali širiti: CNVOS, Malinca, Merck Sharp & Dohme, Mikro+Polo in Univerza v Ljubljani.

Podjetja se v zadnjih letih vse bolj zavedajo, da z vključevanjem LGBTI oseb ne nagovarjajo le (večjega kroga) potencialnih strank ali uporabnic_kov, temveč širijo tudi nabor kandidatk_ov za delovna mesta in zagotavljajo boljše pogoje za zaposlene, kar pomeni tudi večjo lojalnost organizaciji. Ob vseh argumentih, ki jih lahko ponudimo nevladne organizacije, pa na spremembo pomembno vplivajo tudi delodajalci, ki so svoje prakse že prilagodili in lahko vodijo z zgledom. Ključno je, da se prizadevanja za vključujoče delovno okolje ne končajo z izjavami za javnost, kampanjami in objavami na socialnih omrežjih. Na življenje in delo LGBTI zaposlenih v podjetju namreč najbolj vplivajo tiste manj zanimive stvari, kot so na primer dobro napisani pravilniki.

■ PETRA POLANIČ

ENAKOPRAVNOST ZA VSE!

PONOSNE_I NA RAZNOLIKOST V DELOVNEM OKOLJU

Projekt je financiran s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno mnenja in stališča organizacij in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije.

Niti Evropska unija niti Evropska komisija nista odgovorni za vsebino.

Izboljšajmo odnose med policijo in skupnostjo LGBT+

TRUST CO(O)P – Izgradnja zaupanja in sodelovanja med organi kazenskega pregona in LGBT+ skupnostjo za izboljšanje odzivanja na zločine iz sovraštva nad LGBT+ osebami

Angl.: Building trust and cooperation between law enforcement and LGBT+ community to improve response to LGBT+ hate crime – TRUST CO(O)P

Projekt je prijavilo Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Policija in k partnerstvu povabilo Društvo kulturno, informacijsko in svetovalno središče LEGEBITRA. V zadnjih dveh letih, kolikor je projekt trajal, sta si oba partnerja preko različnih aktivnosti prizadevala izboljšati sodelovanje med skupnostjo LGBT+ in Policijo, saj podatki FRA LGBT+ raziskave 2020 kažejo, da kar 93 % LGBT+ oseb v Sloveniji Policiji ne prijavi zločinov iz sovraštva.

Skupno izhodišče projektnih partnerjev pri prijavi projekta so bile ravno tovrstne študije in izkušnje, ki kažejo, da se zločinov iz sovraštva, ki temeljijo na spolni usmerjenosti, spolni identiteti in/ali spolnem izrazu, večinoma ne poroča Policiji. Nadalje izkušnje kažejo tudi, da v številnih primerih policistke_i niso opremljene_i z zadostnim znanjem za delo z žrtvami zločinov iz sovraštva v tej manjšini. Poleg tega nevladne organizacije nimajo razvitega sistema za podporo žrtvam, ki bi policiji in nevladnemu sektorju omogočil, da učinkovito naslovijo problem premajhnega poročanja in hkrati upoštevajo osebne okoliščine LGBT+ oseb.

S projektom TRUST CO(O)P sta projektna partnerja vzpostavila prvo komponento nacionalnega sistema za podporo LGBT+ žrtvam zločinov iz sovraštva. Ta komponenta temelji na intenzivnejšem sodelovanju med slovensko Policijo in društvom Legebitra. Vključevalo je usposabljanje policistk_ov o tem, kako ravnati z LGBT+ žrtvami zločinov iz sovraštva.

Center za raziskovanje in socialne veščine (v nadaljevanju CRSV) pri Policijski akademiji pa je vzpostavil in usklajeval LGBT+ skupino za odzive, ki jo sestavlja devet (v ta namen izbranih) policijskih strokovnjakinj_ov, in sicer dva iz CRSV, po en iz Uprave uniformirane policije in Uprave kriminalistične policije, ter pet iz regijskih policijskih uprav.

Ciljna skupina projekta TRUST CO(O)P so bile policistke_i, neposredne upravičenke_ci LGBT+ osebe, posredni upravičenke_ci pa nevladne organizacije, saj bodo tako posamezne osebe kot organizacije imele na voljo mrežo policijskih sodelavcev_k, usposobljenih za obravnavo LGBT+ žrtev zločinov iz sovraštva. Tekom projekta se je izobraževanja o senzibilizaciji obravnave LGBT+ oseb udeležilo cca 200 policistov iz vse Slovenije.

Sam namen projekta TRUST CO(O)P je postopna vzpostavitev sistema za podporo LGBT+ žrtvam zločinov iz sovraštva, ki bo posameznikom omogočil prepoznavanje in poročanje o zločinih iz sovraštva na podlagi spolne usmerjenosti, spolne identitete in/ali spolnega izraza. Policistke_ci, ki sodelujejo pri odzivanju na zločine iz sovraštva in obravnavi žrtev sovražnih kaznivih dejanj, bodo senzibilizirani in opremljeni z znanjem, spretnostmi in orodji za izboljšanje beleženja in obdelave zločinov iz sovraštva LGBT+ ter pri nujenju ustrezne obravnave in podpore žrtvam pri prijavi zločinov iz sovraštva.

Tekom projekta TRUST CO(O)P se je močno okrepilo sodelovanje med slovensko Policijo in društvom Legebitra. Program je bil financiran v okviru razpisa za zbiranje predlogov projektov za preprečevanje rasizma, ksenofobije, homofobije in drugih oblik nestrpnosti ter za spremljanje, preprečevanje in boj proti sovražnemu govoru.

Act **BEFORE**
you **PLAY!**

PrEP

PrEP

Pravočasna zaščita **HIV** **om.**
pred

www.kajisces.si/prep

ODKRIVALE_I SMO MAVRICO

Kako predstaviti raznolikost aktivnosti mavrične skupnosti, še posebej tistih aktivnosti, ki se skrivajo v rutino vsakdana? Kot odgovor na ta izziv je Legebitra letos izvedla kampanjo #Odkrijmavrico, v kateri je LGBTI skupnost povabila, da svoje interese in aktivnosti delijo na družbenih medijih. In kaj smo videle_i? Aktivnosti mavrične skupnosti se pogosto ne razlikujejo bistveno od aktivnosti normativne skupnosti.

Rezultati, ki jih lahko vidite na spletni strani kampanje www.odkrijmavrico.legebitra.si, razkrivajo barvitost zanimanj, od športa, pohodništva in uživanja v naravi, do kulture, kreativnih, literarnih in dopustniških podvigov. Kljub morebitnim stereotipom o ozkosti oz. usmerjenosti interesov znotraj LGBTI skupnosti je očitno, da obilo aktivnosti delimo tudi s tistimi, ki niso del LGBTI skupnosti, ter da je njihov nabor pester in raznolik.

Kampanji so se med drugim pridružile_i tudi 'Out in Slovenija', ki so kampanjo popestrile_i s svojimi športnimi podvigi.

Sodelujoče_i so se pofočkale_i iz vseh delov Slovenije ter ponovno pokazale_i, da je LGBTI skupnost prisotna in živahna povsod po državi ter da se njenih interesov ne da zmetati v isti koš.

Eden od ciljev kampanje pa je bil tudi nagovoriti zmotna prepričanja, da smo geji, lezbijke, biseksualne, transspolne, aspolne, interspolne in kvir osebe pod vplivom tujine ali zahodnih trendov. Nasprotno, od nekdaj smo tu, smo del lokalnega okolja, tu živimo skupaj z vsemi ostalimi. Ob zaključku kampanje so tako na voljo tudi obeski za ključce, ki sporočajo točno to. Napis na njih, »Naravno & Domače«, pa ste

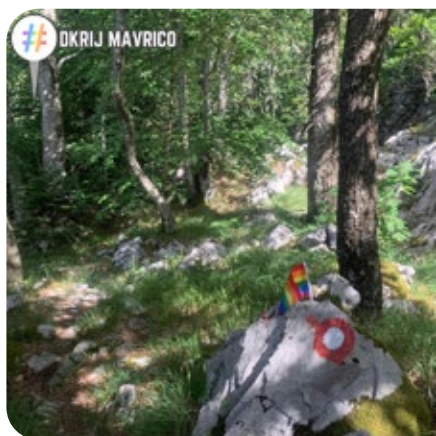
izglasovale_i na Instagramu.

Obesek je na voljo v osnovnih barvah mavrice. Če ga podarite prijateljicam_em, pa lahko kadarkoli skupaj sestavite mavrično zastavo.

Tiste_i, ki bi mavrico rade_i odkrile_i tudi drugim, pa bo morda razveselil okrasni obesek s semeni sivke. Zakaj sivka? Včasih so si jo LGBTI pari podarjali v znak naklonjenosti, nekoč žaljivi izraz *lavender boy* pa je mavrična skupnost posvojila ter mu spremenila pomen.

Že veš, komu podariti prve cvetove sivke?

Za izdelavo obeskov za ključce in okrasnih obeskov s semeni sivke smo se povezale_i s podjetjem Smetumet, najdete pa jih lahko v Legebitrinem mladinskem centru na Trubarjevi.

Če želiš izvedeti več o kampanji »Odkrij mavrico«, obišči stran odkrijmavrico.legebitra.si

38. FESTIVAL LGBT FILMIA

10. ————— 18. december, 2022

Moja Mavrična Družina

Foto: Monika Zupin

Društvo Legebitra je v soboto, 8. oktobra 2022, na srečanju mavričnih družin na otroškem igrišču Mala ulica pripravilo predstavitev slikanice »Moja Mavrična Družina«. Dogodka sta se udeležila tudi avtor izvirnika – Ivo Šegota, prvi hrvaški LGBT rejnik in Daniel Martinović, predsednik društva Dugine obitelji iz Hrvaške. Dogodek je povezovala Mateja Resnik Strozak.

V Društvu informacijski center Legebitra smo v samozaložbi izdali otroško slikanico v slovenskem jeziku, s katero se lahko poistovetijo tudi otroci iz mavričnih družin. Gre za prevod izvirne slikanice hrvaškega avtorja in aktivista Iva Šegote, avtor ilustracij pa je Borna Nikola Žeželj. Knjižico Moja Mavrična Družina, ki je prilagojena tudi dislektikom, smo natisnili v nakladi 1200 izvodov. Preko 800 smo jih že poklonili slovenskim knjižnicam, v dar smo jih poslali tudi najvišjim predstavnikom države, preostale pa bomo razdelili mavričnim in drugim zainteresiranim družinam.

Slikanica Moja Mavrična Družina govori o deklici Ani in dečku Roku. Ana ima dva ljubeča očka, mačka Mukija in najslajše jagode na vrtu. Anina družina je morda za koga na začetku res nenavadna, vendar Ane to ne moti, saj ima dvakrat več ramen, ki jo nosijo, ko se utruji. Rok pa

ima dve mami, ki pečeta najboljše palačinke. Rok je v vrtcu izvedel, da se njegova družina imenuje mavrična, vzgojiteljica mu je namreč razložila, da je temu tako, ker je v mavrici prostor za vse barve. Avtor Ivo Šegota je ob predstavitvi povedal, da je bila prvotna ideja povezana z mislijo, da njegova otroka v vrtcu ne slišita za različne tipe družin, niti nimata otroške knjižice, v kateri bi lahko prepoznala svojo, zato se je odločil, da se bo pisanja lotil kar sam. Tekst je bil pred izdajo preverjen s psihologi in drugimi strokovnjaki s področja otroške literature, za ilustracije pa je poskrbel mednarodno uveljavljen ilustrator in grafični oblikovalec Borna Nikola Žeželj. Predsednik društva Dugine obitelji, Daniel Martinović, pa je dodal, da je ponosen, da so do danes izdali že tri tovrstne otroške slikanice, vse pa so naletele na izjemno pozitivne odzive mavričnih družin in medijev.

Predgovor k slovenski različici slikanice je prispevala dr. Tanja Renner, profesorica sociologije spolov, družin in socialnega življenja na Univerzi v Ljubljani, ki je med drugim zapisala: »V razmišljanjih o sodobnih družinah je vse preveč stereotipnih predstav in predsodkov, ki prav gotovo ne koristijo niti otrokom niti staršem. Prav pridejo pa nekim vnaprejšnjim predstavam o tem, kakšna bi morala biti družina – in te predstave so običajno tudi

določale pretežni del družinske zakonodaje in družinskih politik. To, kar zares šteje, ni oblika družine, ni število njenih članov, niti spol in spolna usmerjenost staršev, ampak kakovost odnosov med starši in otroki.«

Najpogostejši argument proti mavričnim družinam pravi, da otrok potrebuje očeta in mamo, ker da je vloga obeh staršev pri vzgoji otroka nesporno nenadomestljiva. Načelno, v teoriji, v resničnosti? Če bi bilo tako, potem bi, denimo, enostarševske družine že vnaprej opredelili kot ne čisto ustrezne, kot nekakšne nepopolne družine, kar je daleč od resničnosti in zato nepravilno. V razmišljanjih o sodobnih družinah je vse preveč stereotipnih predstav in predsodkov, ki prav gotovo ne koristijo niti otrokom niti staršem. Prav pridejo pa nekim vnaprejšnjim predstavam o tem, kakšna bi morala biti družina in te predstave so običajno tudi določale pretežni del družinske zakonodaje in družinskih politik. V evropski zgodovini je te predstave večinoma določalo krščanstvo in njegova socialna doktrina, za katero je zgodovinski antropolog Jack Goody v svoji knjigi *Evropska družina* (imamo jo tudi v slovenskem prevodu) prepričljivo dokazal, da je niso vodili le pobožni, ampak zelo zemeljski in finančni interesi.

Dajmo, privoščimo si za trenutek sneti predsodke in obrnimo našo optiko. Ali je prisotnost dveh staršev različnih spolov kakršnokoli jamstvo za to, da bo vzgoja otroka potekala tako, kot je v otrokovo največjo korist, kot temu rečejo pravniki? Ali je otrok, ki živi sam z enim od staršev, že vnaprej prikrajšan? Kar hočem reči, je, da na tem področju vnaprejšnjih odgovorov, ki bi veljali za vse, preprosto ni. To, kar zares šteje, ni oblika družine, ni število njenih članov, niti spol in spolna usmerjenost staršev, ampak kakovost odnosov med starši in otroki. Dajmo, ostanimo še za hip pri naši obrnjeni optiki. Kaj otrok potrebuje? Tu pa res ni kakšnih večjih dilem in najbrž se ob tem, kar bom naštel, strinjamo ne glede na vse razlike v pogledih, ki nas sicer ločujejo: otrok potrebuje ljubezen, nego, skrb, varnost, toplino, upoštevanje in gotovo tudi materialne dobrine, ki so potrebne za dostojno življenje. Vse to mu lahko nudi odrasla oseba, ki to zmore in želi. Ali je nujno, da je z njim biološko, genetsko povezana? Nikakor ne. Socialni starši niso in ne smejo biti vnaprej obsojeni kot slabši starši. Ali je nujno, da so odrasle osebe, ki to zmorejo in hočejo, različnega spola? Seveda ne. Ali je družina, v kateri živijo babica, mama in hčerka oziroma vnukinja, kakorkoli pomanjkljiva, ker pri njih ni najti »moške, očetovske« figure, ki naj otroka vpelje v življenje, kot se je reklo včasih? Sploh ne. Saj vendar ne živijo v izolaciji na samotnem otoku. Babičin prijatelj ali otrokov stric je čisto dovolj, če kdo želi »moško figuro«. In kaj naj bi ta sploh pomenila? Ali morajo biti matere nežne, občutljive, razumevajoče, pa malce popustljive, očetje pa sicer ljubeči, a strogi, dosledni, pravični in možati? Lahko seveda so, nujno pa spet nikakor ni. Naj ponovim

Ivo Šegota, prvi hrvaški LGBT rejnik

še enkrat, dobra vzgoja ni ne ženska ne moška, je vzgoja zrelih odraslih ljudi, ki skrbijo za otroka po svojih najboljših močeh tako, da bo skrb, ljubezen, toplino, razumevanje in varnost, ki je je otrok deležen, nekoč, če bo tako želel, zmožen dati drugim ljudem, pa naj bodo vmes tudi njeni ali njegovi otroci ali ne.

Pred leti mi je prišla v roke skupina vinjet, v katerih so otroci pripovedovali, kdo sestavlja njihove družine. En otrok je povedal, da živi z dvema očetoma, drug otrok je rekel, da njegovo družino sestavljajo oče, mama, sestra in muca, tretji, da pri njih doma živijo babica, dedek, mama in on, četrta pa je rekla, da živi z dvema mamama in tremi psi. Otroci so zazijali in vzklknili: »Kaaaj, tri pse imate?«

Je treba še kaj reči? Srečno, mavrične družine.

■ **dr. TANJA RENER,**
profesorica sociologije spolov, družin in
socialnega življenja Univerze v Ljubljani

“Poroka je simbolni korak naprej v najinem odnosu, ki sva ga želela proslaviti z družino in prijatelji_cami. Prav tako je sklenitev zakonske zveze za naju simbolna, za to sva se odločila, ker se lahko. Meniva, da je z vsako širitvijo pravic na boljšem celotna družba.”

Tilen Albreht Centrih in Lovro Centrih Albreht

CAMINO

Od polja zvezd in
naprej do konca sveta

*»Nekaj prekrasnega se
pripeti, ko se preprosto
prepustiš trenutku, zaupaš
v to, da bo vse v redu,
odideš v neznano ter ob
tem ohraniš preprosto
prijaznost, srčnost in
človečnost.«*

Compostela. Ime naj bi izviralo iz latinskega campus stellae, kar v prevodu pomeni polje zvezd. Cilj nešteti romarjev, ki že več kot tisoč let premagujejo na stotine kilometrov, da bi prišli do Santiaga de Compostele, španskega mesta z manj prebivalci, kot jih ima naša prestolnica. Skozi stoletja je – ob Rimu in Jeruzalemu – postalo priljubljeno romarsko središče, znamenite Camino poti pa so se sčasoma tako razvile, da lahko danes za svoje romanje do groba apostola Jakoba izberete nešteto poti, med katerimi so najbolj priljubljene francoska, portugalska, Camino del Norte in Camino Finisterre. Slednjega sem prehodil dvakrat, saj sem k svetilniku na rtu ob t. i. »koncu sveta« prvič prispel pred tremi leti, ko sem krajšo, portugalsko smer poti prehodil v 16 dneh. 400 kilometrov, nešteto nepozabnih prigod, novih spoznanj in novih prijateljstev z vseh koncev sveta. Nahrbtnik sem si oprtal zgolj nekaj tednov po tem, ko sem zaključil z zdravljenjem raka mod, zaradi katerega sem bil iztrgan iz običajnega vrveža za dolgih osem mesecev, ko sem nekaj tednov kasneje premagoval kilometre po Caminu, pa ni minil dan, da se ne bi jokal. Ne od bolečin, ne od žalosti. Iz preproste hvaležnosti, da sem tam in da lahko vse to doživljam.

Camino je zagotovo nekaj premaknil v meni. Pravijo, da vsakega, ki se poda na premagovanje kilometrov, pot spremeni in da človek, ko se znova vrne v običajne tirnice, ni nikoli več povsem enak. Lahko potrdim, da je temu res tako. Ne glede na to, da se romarski vsakdan začne enako – spakiraš nahrbtnik, si ga oprtaš in se znova podaš na pot –, v urah, ki sledijo, spoznaš ljudi z vsega sveta, ki so se na romanje podali zaradi najrazličnejših razlogov. Nekateri iščejo globlji smisel življenja, drugi premagujejo kakšno življenjsko izkušnjo, se tudi soočajo s travmami in se s tem, ko svoje zgodbe delijo z drugimi, na nek način tudi čistijo in zdravijo.

Ko sem se pred tremi leti vrnil s Camina, sem vedel, da želim nazaj. Portugalska smer poti me je osvojila, da prehodim še njegovo francosko pot, ki velja za najbolj priljubljeno. Načrtoval sem jo že leto kasneje, pa se je zgodila pandemija, potovanja so bila otežena in ideja je bila opuščena. Uspelo mi je letos poleti. Ker sem imel v načrtu, da prehodim vsaj tisoč kilometrov, sem vedel, da za svoj podvig potrebujem vsaj mesec dni časa. V službi so mi prišli naproti in mi omogočili, da sem na koncu manjkal kar pet tednov, s svojo potjo pa sem tako začel 29. julija in zaključil 2. septembra. Na koncu sem prehodil kar 1100 kilometrov, vmes pa doživel toliko vsega, da bi lahko o doživetjih napisal knjigo. Pot me je iz Ljubljane vodila do Trsta, od koder sem poletel v francosko mesto Bordeaux. Naslednje jutro sem se od tam zapeljal z vlakom do mesta Bayonne, od tam pa z avtobusom do izhodišnega mesta francoskega Camina, Saint Jean Pied De Porta. Idilično mestece premore vsega tisoč petsto prebivalcev, pri čemer iz Saint Jean Pied de Porta svoje romanje vsako leto začne približno petindvajset tisoč ljudi.

Najbolj me je bilo strah prvega dne, med katerim mora romar premagati vzpon čez Pireneje. Da je pot v slabem vremenu še kako nevarna, potrjujejo križi in spominska obeležja ob poti. Nekaj jih je med premagovanjem Camina umrlo, do Compostele pa zagotovo ne prispe vsak par čevljev. Nisem želel, da so tudi moji med njimi, poskušal sem ohranjati vero vase tudi, ko je bilo najtežje. In več kot dvajsetkilometrski vzpon, ki pelje čez francosko-špansko mejo, me je konkretno zdelal, saj nisem med ljubitelji vzponov. V dneh, ki so sledili, je lažje steklo – tako po zaslugi ravnice kot romarjev, ki sem jih srečal po poti. Hitro smo sestavili tako imenovano Camino družino, v kateri smo se znašli Slovenec, Čeh, Nemka in štirje Američani. Vmes smo se izgubili, pa se ponovno našli, pot pa smo si delili z neštetiimi državljani celotnega sveta. Največ je bilo Italijanov, sledili so Španci, vmes pa so se – v bisteno manjšem številu – med nami znašli še Indijci, Korejci pa tudi Avstralci. Preplet različnih kultur, različnih osebnosti, različnih pogledov na življenje in tudi različnih vrednot, a vsem je bilo skupno eno: prehoditi eno najbolj obleganih in opevanih poti Camina. Hodili smo po neskončnih poteh med polji, se znašli v majhnih, skromnih vasicah, čez nekaj ur ali dni pa znova korakali po večjih mestih, med katerimi izstopajo Pamplona, ki je svetovno znana predvsem zaradi svoje tradicije teka pred biki, Burgos, ki velja za špansko gastronomsko prestolnico in Leon, ki premore bogato kulturno, zgodovinsko in arhitekturno dediščino. Uradna dolžina poti med Saint Jean Pied De Portom in Santiagom de Compostelo je 790 kilometrov, z vsemi stranpotmi, raziskovanji znamenitostmi, izgubljenimi tavanji in dodatnimi koraki sem do konca svoje odisejate – kot že zapisano – prehodil 1100 kilometrov, saj se moja pot ni končala na polju zvezd,

»Preprosto zanimivo je, kako lahko svoje srce in dušo odpremo popolnemu neznancu in kako lahko s tem odkrijemo povsem enak pogled na življenje, pa tudi, če prihaja s povsem drugega konca sveta.«

temveč se je od tam nadaljevala po Camino Finisterre v dolžini dodatnih sto kilometrov do rta ob »koncu sveta«, od tam pa še dodatnih trideset kilometrov do Muxie, ribiške vasice, ki je znana po svojih prekrasnih plažah, pa tudi po svoji Costa de la Muerte, tako imenovani obali smrti. Ime je dobila zaradi velikega števila razbitin ladij ob njeni skalnati obali, ko se romar znajde ob kamnu, ki označuje konec, 0.00 km, pa je poplačana vsaka kaplja znoja, vsak trenutek šibkosti, vse preteklo, kar se je pripetilo. Moj največji dosežek celotne poti, ob čemer sem premagal sam sebe, je bil dan, ko sem prispel pred katedralo v Santiagu. To mi je uspelo zvečer ob 23. uri po 57 prehojenih kilometrih tistega dne. Zagotovo bi, če bi me kdo tisto jutro vprašal, ali bom to storil, rekel, da je nor in da zagotovo ne, na koncu pa sem izzval sam sebe in v sebi odkril moč, za katero nisem vedel, da jo sploh imam. In tovrstnih novih spoznanj na tako dolgi poti ne zmanjka.

V petintridesetih dneh ni manjkalo smeha, niti solz. Ni manjkalo niti intimnih izpovedi – nekaj, kar je še kako znano vsakemu romarju, ki se je kdaj podal na daljše pohajkovanje. Preprosto zanimivo je, kako lahko svoje srce in dušo odpremo popolnemu neznancu in kako lahko s tem odkrijemo povsem enak pogled na življenje, pa tudi, če prihaja s povsem drugega konca sveta. Med pohajkovanjem in občasnim tavanjem ob iskanju smerokazov na dan pridejo najrazličnejše pripovedi – gospod v sedemdesetih letih po smrti svoje žene, s katero sta bila poročena več kot osemindeset let,

več ne vidi smisla v življenju. Pravi, da jo pogreša in zgolj čaka na dan, ko bo umrl in se ji pridružil. Kakšno desetletje mlajši romar je po Caminu letos hodil že tretje leto – leta 2016 mu je umrl mlajši sin. Odšel je na študij v kraj nekaj sto kilometrov od doma, nekega večera so šli s prijatelji žurat, zjutraj se več ni zbudil. Bil je med nesrečneži, za katerega so bile usodne najrazličnejše substance. Oče si še danes ni opravičil, da ga ni bilo ob njem in da mu ni mogel pomagati. Ganila sta me tudi upokojenca – če je ona nemalokrat osamljeno ubirala korake in sem mislil, da je na poti sama, se je kasneje izkazalo, da temu ni tako. Njen mož, ki ima Parkinsonovo bolezen, je pot premagoval s kolesom, še preden bi vedel, da sta upokojenca par, pa sem ga nekajkrat opazil in bil vedno znova navdušen, kako ni bil kot številni pohodniki, ki smo po Caminu hodili v preprostih športnih oblačilih, temveč je na sebi vedno imel prekrasno srajco in hlače, zaradi česar je bolj kot na to, da roma, spominjal na nekoga, ki se pelje na kakšno poroko ali na kašno bolj fino praznovanje. Spoznal sem tudi Angleža, ki sta delala z otroki s posebnimi potrebami, med premagovanjem kilometrov pa zanje zbiral donacije. Nešteto je tudi nekdanjih romarjev, ki so se v letih, odkar so premagali pot, odločili, da se vrnejo in v vlogi prostovoljcev pomagajo vsem, ki jim bodo še sledili. Tako te lahko tudi na odsekih, kjer po več deset kilometrov ni nobenega bara, kaj šele trgovine, preseneti preprosta prijaznost in srčnost posameznika, ki se znajde sredi ničesar z željo, da ti ponudi, karkoli pač ima. In takih srečanj ni malo. Nekateri se do tebe

pripeljejo s svojimi kombiji, spet drugi te povabijo v svoje garaže, na vrtove, tudi v hiše. Če nimajo ničesar, s čimer bi ti postregli, ti želijo pomagati vsaj s prijazno besedo. Imel sem nekaj prigod, ko sem izgubil smerokaze, pa so se hitro našli domačini, ki so me začeli usmerjati v pravo smer. Ko smo nekega dne po več kot štiridesetih prehojenih kilometrih tistega dne izgubljeno tavalili v enem od manjših mestec, sta nas ustavila upokojenca in prijazno povprašala, kam smo namenjeni. Takoj sta nam pokazala pravo smer in nam predala napotke, ko smo se jima zahvalili, pa sta vsakemu posebej podala roko in nam rekla: »Hvala vam, da romate.« Kako lepo, od doma sem bil oddaljen več kot dva tisoč kilometrov, pa sem ob njenem dejanju čutil takšno domačnost, da sem dobil kar solzne oči.

Nekaj prekrasnega se pripeti, ko se preprosto prepustiš trenutku, zaupaš v to, da bo vse v redu, odideš v neznano ter ob tem ohraniš preprosto prijaznost, srčnost in človečnost. Takšni, kakršni smo sami do drugih, takšni bodo drugi do nas samih in vsak, ki se je kdaj podal na Camino, verjamem, da lahko potrdi, da se dobro z dobrim vrača. To pa ti – ko si daleč od doma, ko te vsak dan čaka več desetkilometrsko hojo, ko se ti lahko v vsakem trenutku pripeti kaj neprijetnega, kar te porine iz cone udobja – toliko več pomeni. In če ste se kdaj tudi sami poigravali z idejo, da bi se podali na katero od Camino poti, ne odlašajte, oprtajte nahrbtnik in se podajte naproti vsem dogodivščinam, ki čakajo na vas. Verjamem, da svojega poguma ne boste obžalovali, za to, da uberete prve korake, pa pravzaprav ne rabite ne na Portugalsko, ne v Francijo in niti v Španijo, saj imamo svoje Camino oziroma Jakobove poti tudi v Sloveniji.

■ DENIS MALAČIČ

EuroPride 2022

EuroPride, vseevropsko Parado ponosa, ki že od leta 1992 izmenično poteka v različnih evropskih prestolnicah, je letos gostila Srbija, ki naj bi bila njena prva postaja v južni Evropi. A dogajanje med 12. in 18. septembrom v Beogradu je spremljalo vroče politično dogajanje. Predsednik Vučić je že mesec dni pred parado napovedal, da bodo dogodek odpovedali ali preložili, a zavrelo je tik pred zdajci, ko je večtisoča množica ljudi le nekaj dni pred pričetkom EuroPridea protestirala proti njegovi izvedbi. Med pohodom so med drugim protestniki izražali tudi svojo podporo Rusiji. Zbrane udeležence protesta je nagovoril patriarh Srbske pravoslavne cerkve, Porfirij. Dejal je, da EuroPride ogroža tradicionalne družinske vrednote in da je LGBT ideologija nesprejemljiva za pravoslavne kristjane, je poročal portal srbske televizije N1. Srbsko ministrstvo za notranje zadeve nato ni izdalo dovoljenja za prihajajoči shod v sklopu EuroPridea 2022. Organizatorji EuroPridea so sicer zatrjili, da parado še naprej načrtujejo in jo nameravajo izvesti ne glede na odločitev srbskih oblasti, saj pričakujejo okoli 15.000 udeležencev, med katerimi naj bi bilo tudi več politikov in predstavnikov tujih organizacij. Po poročanju srbske tiskovne agencije Tanjug je predsednik izjavil, da želijo oblasti parado prepovedati zaradi varnostnih razmer v državi. »Mi

se ne bomo igrali z našimi državljani in si izmišljevali neumnosti, češ da prepovedujemo zbiranje zaradi opičjih koz. Skrbi nas za varnostne razmere, v katerih je država.«

Homofobi, desničarji, tradicionalisti, nacionalisti in rusofili so skorajda znova zmagali in pokazali, kdo naj bi bil glavni v Srbiji in koga si oni v Srbiji ne želijo. Številni udeleženci protiparadnega shoda tako menijo, da ulice Beograda niso prostor, kjer bi se pripadniki LGBT+ skupnosti lahko organizirano in javno dve uri sprehajali ter tako to balkansko družbo opozorili na svoj neenak položaj.

Na dogajanje se je odzvala mednarodna skupnost, ki je Srbijo pozvala, naj Parade ponosa ne odpove. Med visokimi političnimi predstavniki, ki so izrazili podporo izvedbi shoda, je bil tudi ameriški državni sekretar Antony Blinken. Poudaril je, da je pravica do mirnega zbiranja in izražanja temeljna komponenta zdrave demokracije ter da so pravice LGBT+ človekove pravice. Predsednica Evropskega parlamenta Roberta Metsola je na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta povedala, da je srbskim oblastem poslala pismo, vsebina se nanaša na prepoved Parade ponosa. V pismu je Metsola

zapisala, da lahko vsi evropski državljani živijo, kot si želijo, ljubijo, kogar hočejo, in so, kar želijo biti. »Evropski parlament se zavzema za te pravice,« je dejala. Govor predsednice Evropskega parlamenta so pozdravili in pospremili s ploskanjem. Evropska poslanka Terry Reintke je na zasedanju dejala, da so v tesnem stiku tako z organizatorji Europridea kot srbskimi oblastmi. H kompromisni rešitvi naj bi po navedbah portala Nova.rs pomembno prispevala evropska komisarka za enakost Helene Dalli, ki se je tudi sama udeležila parade, se je osebno angažirala v pogovorih s srbsko premierko. Emma Wiesner (švedska izvoljenka v Evropskem parlamentu) je izjavila: »Prišli smo v Beograd, da se pridružimo pogumnim aktivistom in našim liberalnim kolegom. Smo člani iste družine in težimo k skupnim ciljem za vse Evropejce. Srbija, kot kandidatka za članico EU, mora narediti vse, da zagotovi pravice LGBT+ skupnosti in dovoliti ter zagotoviti, da EuroPride poteka v varnem okolju. Preveč ljudi v Evropi še vedno živi v strahu le zato, ker ljubijo, kogar ljubijo. To ne velja le za Srbijo, temveč tudi za druge države. Storit moramo vse, da bo vsako mesto in vsaka vas v Evropi varen prostor za vse nas ne glede na spolno usmerjenot.«

Odzvale so se številne LGBT+ organizacije, med drugim tudi iz Slovenije. V skupni izjavi so zapisale: »Z velikim razočaranjem in zaskrbljenostjo smo sprejeli obvestilo srbske vlade oziroma srbskega ministrstva za notranje zadeve o prepovedi izvedbe Parade ponosa v okviru Europride 2022 v Beogradu. Prepoved izvedbe parade in dejstvo, da je srbska vlada s tem čakala do zadnjega trenutka, čeprav je bila prepoved očitno načrtovana že pred tem, saj je o njej že pred tedni govoril predsednik države Aleksandar Vučić, je zgolj zadnja ilustracija, s kakšno malomarnostjo trenutna srbska vlada obravnava družbene manjšine in njihove človekove pravice. Sodelovanje predsednice vlade Ane Brnabić, sicer razkrite lezbijke, pri tovrstnih praksah kršenja človekovih pravic je še toliko bolj skrb vzbujajoče. Vlada je pred tem podprla organizacijo EuroPridea v Beogradu, a je bila ta podpora očitno lažna. Pri prepovedi uporablja vlada stare in preverjene populistične taktike preobračanja pozornosti. Razlog za prepoved parade naj bi bile zaostrene razmere na Kosovu, kar je seveda zgolj »dimna zavesa« za prekrivanje resničnih razlogov: globoke homo- in transfobije srbske politike, ki jo poganjata srbska politika in pravoslavna cerkev. LGBT nevladne organizacije v Sloveniji izrazile polno

Fotografije: Vesna Lalić – Belgrad Pride

podporo srbskim organizatorjem EuroPridea in pozivamo vse na političnih pozicijah moči v Sloveniji, Srbiji in Evropski uniji, da se uprejo sistematičnemu kršenju človekovih pravic v Srbiji in naredijo vse, kar je v njihovi moči, da zaščitijo LGBT posameznike in posameznice ter druge skupine, na hrbtih katerih se izvaja populistična politika izključevanja in nespoštovanja človeškega dostojanstva vseh. (Društvo informacijski center Legebitra, Društvo Parada ponosa, ŠKUC Magnus, Društvo DIH – Enakopravni pod mavrico, Zavod TransAktcija, Zavod za kulturo raznolikosti Open)«

Po številnih pritiskih iz tujine naj bi bil dogovor po poročanju srbskih medijev dosežen tik pred zdajci in po pogovorih med kabinetom Brnabić in EU. Premierka Ana Brnabić je le dan pred paradnim pohodom vendarle podala izjavo, v kateri je paradi prižgala zeleno luč. Shod je sicer potekal po spremenjeni, krajši poti, spremljalo pa ga je več kot 5.200 policistov.

Na dan parade je sicer že okoli 13. ure prišlo do incidenta, ko je policija zadržala manjšo skupino, ki je nosila verske simbole in protestirala proti Paradi ponosa. Nekateri protestniki so ob tem začeli metati steklenice v policiste in novinarje, do 15. ure je zaradi kršenja javnega reda in miru policija pridržala že 31 oseb, tudi moškega v duhovniških oblačilih, ki je v novinarja ekipe N1 Srbija vrgel steklenico. Hkrati z udeleženci Parade ponosa so se po beograjskih ulicah sprehodili tudi nasprotniki EuroPridea. Mnogi med njimi so policijo obstreljevali z baklami in topovskimi streli, še poroča N1 Srbija. Premierka Brnabić pa je po zaključku parade sklicala izredno novinarsko konferenco, na kateri je med drugim pojasnila, da je bilo do večera skupno pridržanih 64 oseb. Dodala je, da je bilo v spopadih s protestniki lažje poškodovanih deset policistov.

Zbrane na paradi je nagovoril poročevalec Evropskega parlamenta za Srbijo, Slovak Vladimír Bilčík, ki je dogajanje označil kot proslavo svobode, različnosti in pravih evropskih vrednot. V srbsčini je dejal, da so pravice skupnosti LGBT+ človekove pravice, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin pa je bistvo moderne demokratične Evrope. Spreveda se je udeležilo še vsaj 15 drugih evropskih poslancev, številni tuji politiki in diplomati, kot je veleposlanik ZDA v Srbiji. Skupaj se je zbralo okoli 10.000 udeležencev. Po poročanju N1 Srbija pa je v paradi hodila tudi partnerica srbske premierke Milica Đurđić.

GAY SKI WEEK EUROPEAN SNOW PRIDE

18. - 25. marec
Tignes, Francija
www.europeansnowpride.com

WINTER PRIDE 2023

20. - 25. februar
Kopenhagen, Danska
www.copenhagenpride.dk

Zimske parade ponosa

WINTER PRIDE

18. - 25. marec
Solden, Avstrija
www.winterpride-soelden.com

SYDNEY WORLDPRIDE 2023

17. februar - 5. marec
Sydney, Avstralija
www.sydneyworldpride.com

LILLEHAMMER WINTER PRIDE

21.-26. februar
Lillehammer, Norveška
www.vinterpride.no

Kakšna prihodnost čaka savne za moške?

Prva evropska konferenca gejevskih savn

Tim Vogler, generalni direktor slovite berlinske savne Boiler, je v letošnjem poletju na različne naslove po Evropi razposlal več kot 250 elektronskih in tiskanih povabil na prvo mednarodno konferenco evropskih gejevskih savn in savn za moške. Toliko je registriranih podjetij, ki se na območju evropske celine ukvarjajo z dejavnostjo savn ali velnesa za izključno moško ciljno skupino.

Kakšna je prihodnost savn za moške po pandemiji koronavirusa? Kako obiskovalcem predstaviti savne kot prostore prijetnega druženja in se ob tem znebiti stigme bordelov ter zakotnih in zanemarjenih koticov? Kako lahko spolna fluidnost vpliva na gejevsko skupnost?

To so le nekatera vprašanja, ki so služila kot izhodišča za izmenjavo mnenj in praks med udeleženci Burtonove konference. Na njegovo povabilo se je odzvala tudi ekipa iz District35, največje slovenske savne za moške, ter 25. in 26. avgusta 2022 obiskala Berlin.

Povzetek tematskih predavanj kaže na to, da se vsi upravljavci savn (ne glede na lokacijo, velikost ...) soočamo z enakimi problemi: prisotnost kemseksa in težave pri doseganju ničelne tolerance, splošna zadržanost moških do obiskovanja savn, nepoznavanje možnosti, da savne ponujajo tudi priložnost druženja v baru ali ogleda drag showa, zadržana komunikacija

ponudbe v javnosti ... Strinjali smo se, da je treba za izpostavljene problematike ustrezne rešitve prilagoditi posameznim primerom ter da obstaja še mnogo priložnosti, kako lahko naše storitve ponudimo obiskovalcem.

V District35 se zavedamo te prednosti, da ljubljanska savna omogoča vrsto možnosti, kako lahko obiskovalci preživijo svoj čas. Savna ponuja tri savne, sobe za sprostitev, zunanjo teraso, sobo za počitek, bar, sobo za masažo, labirint, gloryhole in darkroom. V zadnjem letu se savna odpira tudi tisti moški publiki, ki v osnovi ne išče zgolj sprostitve in savnanja, temveč željo po druženju in doživetju. Tako smo začeli organizirati drag showe, gostili gostujoče gledališke predstave, redno pa tudi pripravljamo projekcije prenosov evrovizijskih tekmovanj in druge tematske večere.

Konferenca je poleg ekskluzivnega vpogleda v zakulisje delovanja berlinske savne Boiler, odličnega izbora predavateljev in predavateljic omogočila vzpostavitev novih, dobrih poznanstev ter osnovala temelje za nadaljnjo povezovanje različnih akterjev v tej nišni veji LGBTQ+ industrije.

■ NEJC KOVAČIČ

Na konferenci so sodelovali:

Boiler Berlin Sauna GmbH (Berlin),
Magnum Szauna (Budimpešta),
team Works Baths Seattle (Seattle),
Trombeta Bath (Lizbona),
Paradise Dresden (Dresden),
Hotel Deutsche Eiche (München),
Sauna Nieuwezijds (Amsterdam),
Phoenix Sauna Cologne (Köln),
Sauna Joe (Kerkrade),
Mens Heaven Spa (Hamburg),
Achilleus Sauna (Nürnberg),
Szauna69 (Budimpešta),
KS Sauna (Toulouse),
district35 (Ljubljana),
Saunawerk (Frankfurt),
Villa 3 Caparica (Lizbona),
The Boilerhouse (Dublin),
Metropol Sauna (Frankfurt, Essen),
New Orleans House (Key West),
011 Saunaclub (Torino).

SAVNE • TERASA • BAR • DARK ROOM • MASAŽE • TEMATSKE ZABAVE

Plačan oglas

Za tvoje užitke.

Obišči največjo savno za moške v Sloveniji in širši regiji ter se prepusti sproščnemu vzdušju, napolnjenim s testosteronom.

district35

Stegne 35, Ljubljana
t: +386 (0)70 35 35 35
e: info@district35.si

Ponedeljek: zaprto
Torek: 11:00-23:00
Sreda in četrtek: 16:00-23:00
Petek in sobota: 16:00-01:00
Nedelja in praznik: 16:00-23:00
Zimski urnik velja do 30. 4. 2023.

V velikim gej ikonam v slovo

Betty White

Tik pred vstopom v novo leto nas je pretresla vest, da je v svojem 100. letu življenja umrla velika gej ikona, zaveznica skupnosti LGBT+, ameriška televizijska legenda Betty White. Kar devet desetletij svojega življenja je posvetila televiziji. Po podatkih portala Imdb je zaigrala v 121 televizijskih oddajah in filmih. Za ta dosežek si je leta 2013 prislužila tudi Guinnessov rekord, saj velja za igralko z najdaljšim televizijskim stažem. V 40. letih je bila prva ženska, ki je bila nominirana za emmyja in kar petkrat ga je tudi osvojila. V zgodnjih petdesetih letih je postala tudi ena prvih ženskih producentk v Hollywoodu, ko je soustvarjala serijo Life with Elizabeth.

Med njenimi najbolj odmevnimi vlogami je vsekakor vloga Rose Nylund v humoristični nanizanki Zlata dekleta (Golden girls), ki je debitirala v letu 1985 in v svoji vsebini naslavljala tudi LGBT teme. Serija je nemudoma postala priljubljena in v Ameriki so v gej barih celo prirejali Watch Golden Girls zabave. Serija je naslavljala teme, ki so se dotikale gejevske skupnosti, kot so homofobija in poroke istospolnih parov. Desetletje kasneje je med epizodami izstopal del, ki je naslavljala vprašanje, vezano na stigmo in dezinformacije glede aidsa.

Igrala je skupaj z gejevskimi in lezbičnimi liki v serijah v času, ko je bilo prikazovanje queer ljudi na televiziji še tabu. A tu so še drugi razlogi, zakaj Whitova velja za LGBT zaveznico z najdaljšim stažem v zgodovini. »Vseeno mi je, s kom kdo spi. Če je par že dolgo skupaj – in obstajajo gejevske zveze, ki so bolj trdne od nekaterih heteroseksualnih –, mislim, da je prav, če se želita poročiti. Ne razumem, kako lahko ljudje postanejo tako zelo proti nečemu. Brigaj se zase, poskrbi za svoje zadeve in ne sekiraj se toliko za druge ljudi,« je za revijo Parade povedala leta 2010.

Leto kasneje je za Frontiers povedala, da je skušala uganiti, zakaj je bila priljubljena med geji: »V svoji karieri sem vedno upodabljala like, ki so bili humoristi, a se tudi niso bali povedati svojega mnenja, še posebej ko je šlo za rasne ali kontroverzne teme ... Mislim, da je to pritegnilo skupnost LGBT.«

Leta 2013 je Whitova na podelitvi nagrad, ki jo je gostil GLAAD, vodilna neprofitna organizacija za LGBT pravice, govorila v prid izenačitvi zakonske skupnosti.

»Poslušajte, stara sem 91 let ... Že kar nekaj časa sem na svetu. Videla sem veliko stvari in sama izkusila eno ali dve in tudi nekaj malega vem o stvareh. Ne veliko, nekaj pa,« je rekla. »Vsem obsojajočim ljudem želim samo reči:

Če se dve zaljubljeni osebi želita poročiti, naj se poročita!«

Olivia Newton-John

Poleti je po več kot treh desetletjih borbe z rakom na dojki boj izgubila 73-letna Olivia Newton-John, zagovornica LGBT+ pravic in naša zaveznica. Prvič so ji raka diagnosticirali leta 1992, ko je imela 44 let. Četudi je bil sprva rak v remisiji, se je rak vrnil še dvakrat – leta 2017 in nato leta 2020.

Ta ikonična pop zvezda je najbolj znana po svoji uspešni vlogi v filmu *Grease*, ameriški glasbeni romantični komediji iz leta 1978, ki temelji na istoimenskem muzikalu Jima Jacobsa in Warrena Caseyja iz leta 1971, v katerem je sodeloval tudi z oskarjem nominirani igravec John Travolta. Po filmu je izdala pesem »Physical«, ki je postala ena največjih uspešnic 80-ih.

Ob izidu sta bila pesem in videospot prepovedana na številnih radijskih in televizijskih postajah, saj je spot prikazoval homoseksualno vsebino – moške, ki se držijo za roke. – Kar se za današnje čase morda ne sliši nič posebnega, je bilo v takratnem času zelo radikalno.

Skupnost LGBT jo še posebej ceni zaradi njenega nastopa v filmu *Xanadu* (1980), ki je postala kulturna klasika. Leta 1996 je igrala v filmu *It's My Party*, ki je bil eden prvih celovečernih filmov, ki je naslavljala problematike bolnikov z aidsom, ki umirajo brez dostojanstva. Film se vrti okoli zabave, ki jo gosti arhitekt Nick (Eric Roberts), ki si zaradi diagnoze aidsa odloči vzeti življenje.

Štiri leta preden jo je *Grease* spremenil v eno največjih glasbenih imen, je Olivia Newton-John zastopala Združeno kraljestvo na tekmovanju za pesem Evrovizije s pesmijo »Long Live Love«, ki je končala na četrtem mestu s 14. točkami – tega leta je zmagala skupina ABBA.

Leta 2011 je nastopila na Paradi ponosa v mestu New York, tik zatem ko je država sprejela zakon, ki je izenačil sklenitev zakonske zveze za vse. Po nastopu je dejala: »Bila je to neverjetna noč. Zrak je bil naelektren in v zraku je bilo toliko navdušenja. Ljubezen je ljubezen. Najdeš jo, ko jo lahko. Čudovito je, da se lahko prepozna. Osebe, ki že dolgo živijo v partnerskem razmerju in skrbijo drug za drugega, bi morale imeti pravico do poroke.« Tekom let je nastopila tudi na številnih drugih paradah, kot npr. na Paradi v Los Angelesu in Mardi Grasom v Sydneyju.

Bila je tudi ena prvih, ki se je zavzela za izenačitev zakonske zveze v Avstraliji. Leta 2012 je podala izjavo: »Verjamem, da nihče nima pravice obsojati in odrekati parom, ki se imajo radi, možnosti sklenitve zakonske zaveze.«

V številnih intervjujih se je vedno zahvalila za podporo svojim LGBT oboževalcem. »Rada vas imam,« je rekla. »Tako ste zvesti in spoštljivi do mene in cenim vsakega izmed vas.«

Angela Lansbury

V jeseni je za večno ugasnila zvezda Angela Lansbury, igralka, najbolj znana po legendarni zimzeleni televizijski seriji *Umor je napisala* (»Murder, She Wrote«). Poleg televizijske kariere je Lansburyjeva imela tudi zelo uspešno gledališko kariero. Njena kariera sega v 40-ta leta prejšnjega stoletja. Umrla je pri starosti 96 let.

Skozi svoje udejstvovanje kot igralka in aktivistka si je prislužila status gejevske ikone. Bila je neumorna aids aktivistka, ki je zbrala milijone funtov za boj proti aidsu. Vsakdo, ki je spremljal kariero Angele Lansbury, ni presenečen, da je bila vse življenje obdana z geji.

Na začetku svoje kariere, ko se je preselila v Los Angeles, da bi nadaljevala s filmsko kariero, se je Lansburyjeva spoprijateljila s skupino gejev in se vključila v mestno underground gejevsko sceno. Bili so časi, ko javnost ni bila naklonjena do istospolnih – toda Lansburyjevi ni bilo mar. Leta 1945 se je poročila z Richardom Cromwellom, ki je bil gej (ob poroki ni vedela za to). Njun zakon je bil zato kratek, trajal je manj kot leto dni, a ostala sta prijatelja vse do njegove smrti.

Leta 1952 je zapustila studio MGM, saj ni bila zadovoljna z vlogami, ki so ji bile dodeljene – istega leta se ji je rodil tudi sin Anthony. Sledilo je krizno obdobje njene kariere, toda Lansburyjevase je spektakularno vrnila nazaj in dokazala, da se ne bo ustrašila hollywoodskega zakoreninjenega seksizma. Pobralla se je in zgradila kariero samostojne igralkke. V poznih petdesetih letih je bila spet zvezda v vzponu. V svoji karieri na Broadwayu je Lansburyjeva osvojila pet tonyjev in odigrala vloge, ki danes veljajo za ene najbolj ikoničnih vlog v muzikalu vseh časov. Igrala je v »Gypsy« in »Sweeney Todd«, vendar ena vloga obstaja, ki je resnično utrdila njen status tako gej ikone kot legende odra. Pri 41. letih je »Mame« postala njena prva glavna vloga – in navdušila je tako kritike kot občinstvo. Z »Mame« je Lansburyjeva postala zelo priljubljena med geji, ki so se zgrinjali v vrsti, da bi videli predstavo, ki še danes velja za izjemno priljubljeno pri gejevskem občinstvu.

V enem izmed intervjujev je dejala: »Zelo sem ponosna na dejstvo, da sem gejevska ikona. To sem postala z vlogo, ki sem jo igrala v Mame. Vse na Mame je sovpadalo s predstavo vsakega geja o lepoti in slavi. Bila je ideja glamurja.«

Leta 1983 je imela Lansburyjeva za sabo izjemno kariero v filmu in na odru. Istega leta se je posvetila televiziji z legendarno vlogo Jessica Fletcher v seriji *Umor je napisala* (*Murder, She Wrote*). Za vlogo je prejela 11 nominacij za emmyja. Serija je posnela kar 12 sezon.

Generacije otrok so Lansburyjevo častile tudi zaradi njenih Disneyjevih vlog, najprej v filmskem muzikalu »Bedknobs and Broomsticks« iz leta 1971, kasneje pa kot glas gospe Potts v animiranem filmu »Lepotica in zver«, ki je bil leta 1991 nominiran za oskarja. Odigrala je tudi manjšo vlogo v »Mary Poppins se vrača« leta 2018.

V zasebnem življenju je veliko časa namenila dobrotelnosti, zbirala je denar za dobrotelne organizacije, ki so delovale v boju proti aidsu. Ni treba prav posebej poudarjati, da se je Lansburyjeva izkazala za največjo zaveznico v enem največjih kriznih trenutkov v LGBT skupnosti – epidemiji aidsa. V svojem življenju je zbrala več kot milijon funtov za Ameriško fundacijo za raziskave aidsa in organizacijo Broadway Cares/Equity Fights AIDS. Leta 1996 je prejela celo nagrado za svoj aktivizem na področju aidsa. Na tej slovesnosti je imela govor, v katerem je svetu sporočila, da ne sme nikoli obupati v boju proti aidsu, vse dokler vojna ne bo dobljena. Leta 2014 je bila imenovana za Dame Commander of the Order of the British Empire (DBE) prav zaradi svojih zaslug v gledališču in njenega uspešnega zbiranja sredstev za raziskave s področja hiva in aidsa.

Leslie Jordan

Leslie Jordan, z emmyjem nagrajen legendarni igralec, komik in gej ikona se je poslovil v starosti 67 let. Igralec je umrl v prometni nesreči. Policijski viri poročajo, da se je Jordan s svojim BMW-jem zaletel v steno stavbe. Nastala nesreča je posledica zdravstvene težave. Leslie Jordan je znan po številnih znanih televizijskih serijah, kot so *Will in Grace*, *Hearts Afire*, *American Horror Story* in nanizanki o dogodivščinah v domu za starejše *The Cool Kids*.

Manjše oz. gostujoče vloge je imel v številnih antologijskih serijah, kot so bile *Ally McBeal*, *Ugly Betty*, *Lois & Clark: The New Adventures of Superman*, *Hidden Palms*, *Star Trek: Voyager*, *Caroline in the City*, *Pee-Wee's Playhouse*, *Reba*, *Boston Public*, *Nash Bridges in Boston Legal*, pa tudi v več filmih:

Ski Patrol, *Roadside Rodeo*, *Love Ranch*, *Southern Baptist Sissies in The United States vs. Billie Holiday*, nenazadnje je bil tudi član žirije pri priljubljenem resničnostnem televizijskem šovu *RuPaul's Drag Race*.

V zadnjih dveh letih, v obdobju pandemije, je veliko pozornosti pritegnil na družbenih omrežjih, predvsem na svojem Instagram profilu, kjer je več milijonov sledilcev pridobil s svojimi prostodušnimi, iskrenimi videi in anekdotami iz lastnega življenja, ki jih je nizal na profilu. Združenje LGBT+ kritikov zabavne industrije ga je nagradilo z nagrado »Zimzelena zvezda (Timeless Star)« za svoje delovanje v filmski industriji ter delovanja v številnih dobrodelnih kampanjah v času izbruha aidsa.

Jordan, ki je odraščal v globoko verni baptistični družini na jugu ZDA, se je leta 1982 preselil v Los Angeles in se podal na pot v šovbiznis. V številnih videoposnetkih na Instagramu je delil svojo zgodbo odraščanja v verskem okolju in z očetom, ki je služil v vojski. Jordan, ki je bil sicer trezen vse od leta 1997, je dejal, da se je v mladosti zaradi težav doma, vezanih na njegovo spolno usmerjenost, leta obračal k alkoholu in drogam. »Vedno sem imel občutek, da sem staršem malce v razočaranje,« se je spominjal v enem izmed video posnetkov. Razkril je tudi, da se je vedno bolj boril s svojim feminiziranim glasom in obnašanjem, kot s tem, da je gej. »Samo da odprem usta in ven že prileti 50 metrov vijoličnega šifona,« je dejal. Jordan si je prizadeval povečati prepoznavnost LGBT skupnosti predvsem v južnih deželah ZDA, ki veljajo za bolj konzervativne države. »Ko imaš 6 milijonov sledilcev, mislim, da ne moreš kar molčati.« je rekel Jordan. Že ob izbruhu aidsa se je Leslie aktivno vključil v projekte, ki so bili povezani z aidsom. Med drugim je deloval pri »AIDS Project Los Angeles« in »Project Angel Food«.

Kraljica preobleke Trinity the Tuck ga je označila za kvir ikono. Trinity je povedala, da je svoj navdih črpala iz kulturne LGBT+ klasike »Sordid Lives« iz leta 2000, ki temelji na istoimenski drami, v kateri je Jordan igral Earla »Brother Boy« Ingrama, kraljico preobleke, ki se ga njegova teksaška družina trudi sprejeti.

glasba prestolnice

na stranišču pod kongresnim
trgom
slišim vžigalnik,
pregibanje aluminijaste folije
in brbotanje

•

na meti nekaj minut poslušamo
grleno vreščanje nagega moškega
ob koših za smeti
še le ko pridejo rešilci in policija,
ugotovimo,
da se pred nami ne odvija
performans

•

na stranišču v cukrarni
slišim glasno snifanje

•

cvilež naprave za bone
vsakih pet minut
zveni kot drsanje vilice
po praznem krožniku

•

na stranišču pod tromostovjem
slišim fafanje
v ozadju pa harmoniko

Pesmi so del pesniška zbirka
"Trgetanje", ki je izšel pri založbi
Črna skrinjica.

mesena vilanela

čiki, sol, odrgnjena kolena,
ki se pečejo na zli vročini,
vem, da je ljubezen tu mesena

kamenje poljublja morska pena,
rad bi, da je večkrat vse v dvojini,
čiki, sol, odrgnjena kolena

ne poznam njegovega imena,
raje upam, kot se dam bližini,
vem, da je ljubezen tu mesena

mislim, da ne nosim več bremena,
a ostanejo na koži, v glini,
čiki, sol, odrgnjena kolena

butava se v gošči, dva kretena,
pridi, pojdi, daj se mi, izgini,
vem, da je ljubezen tu mesena

mine trebuh, minejo ramena,
minejo, ostanejo v črnini,
čiki, sol, odrgnjena kolena,
vem, da je ljubezen tu mesena

enkrat

dovolj sem pijan,
da ga ljubim,
zato greva med grmovje,
ki raste iz betona

vodim ga za roko,
v temi se je lahko izgubiti,
skejterji pogledujejo,
zavohajo, da sva začasna

poročil bi se z njegovimi prsti,
močnimi, razbeljenimi
jutri ga bom blokiral

odpenjanje gumbov je razodetje,
na kolenih nastajata stigmati
jutri se bom sovražil

pogledam v uretro
in vidim
najinega otroka

diskriminacija

sovražni govor

zločini iz sovraštva

**Ni prav, da ostanejo nekaznovani.
Ukrepaj in prijavi!**

NiPrav.si

Projekt Call it Hate je sofinanciran s strani programa
Evropske Unije za pravico, enakost in državljanstvo.
Večina ne izraža nujno mnenja ali stališča Evropske komisije.

LEGITIMA

Delovanje ter programe in projekte Društva informacijski center Legitima
sofinancirata: Studentska organizacija univerze v Ljubljani in Fundacija
financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji - FIHO.
Stališča organizacije ne izražajo stališč FIHO in SOU.

DRAG konferenca

Pop kultura nedvomno vpliva in kreira številne fenomene, ki s svojo popularnostjo in prisotnostjo zaznamujejo in popestrijo naš vsakdan. In nič drugače ni z našo domačo »sceno«, ki je v zadnjih letih tako rekoč doživela nekakšen preporod, saj le redko kdo še ni slišal oziroma videl eksplozije novih obrazov in vsebin na slovenski drag sceni.

V nekaj letih je drag dobil novo mesto v pop kulturi, nedvomno gre zasluga tudi izjemno uspešnemu televizijskem showu RuPaul's Drag Race, in s tem ponovno prestopil okvirje LGBT+ skupnosti ter pustil neizbrisen pečat prav tako v skupnosti sami. Seveda pa se je sledenje uveljavilo tudi na slovenski sceni, ki je z novimi generacijami kraljic in kraljev preoblek doživela pravi preporod. Z novim valom kraljic, kraljev in drugih ustvarjalcev in ustvarjalk na drag sceni smo tako pridobili kar tri nove drag »hiše«; House of Dynasty, House of Vulva in House of Kunt ter mnogo drugih, ki delujejo samostojno. Letos se je odvila tudi prva slovenska Drag konferenca, ki je potekala na velikem odru Gale Hale, v organizaciji Društva ŠKUC, Kulturnega centra Q/Klub

Foto: Mario Zupanov

Tiffany in Pink. The Underground. Uvodoma je potekala okrogla miza »What is my drag?«, na kateri so domači performerji in performerke spregovorili o razvoju novega vala draga, navdihih in novih poteh ter izzivih, ki jih vidijo za razvoj. Ker je domača drag scena dobro vpeta tudi v regionalno balkansko okolje, je bila častna gostja festivala Sonja Sajzor, mednarodna srbska kvir ikona, ki je delila na okrogli mizi tudi svoje osebne izkušnje ter izkušnje srbske LGBT+ skupnosti. Tisti najpomembnejši del večera, največji drag show do zdaj, pa je prišel na vrsto kar kmalu v večeru. V vrtoglavih, ekstravagantnih in unikatnih točkah so se predstavili številni drag performerji in performerke. Nepozabne točke so pripravili Mentalika, Paradoxa,

Amnesia iz House of Dynasty; Karmen Daš, Vera Vulva, Patricia Vulva iz House of Vulva; Iza Kunt, Glupa Pupa Kunt, Suša Kunt, Trafika Čik Kunt, Agatha Fakk Kunt, Belladonna Kunt izpod okrilja House of Kunt ter Dorian Mavrični, Anda Rupič, Eric Dagger skupaj s prvo damo novega slovenskega drag vala Babsi Adler ter častno gostjo Sonjo Sajzor. Dan, posvečen drag performansu in kvir kulturi, se je zaključil z nepozabnim žurom, ki je pustil za sabo pečat pomembnosti različnih izraznih možnosti in mnogoterih ustvarjalnih vznikov, ki so bili in vedno bodo temelj LGBT+ skupnosti.

■ MIHA SATLER

Leto se je ponovno premaknilo proti koncu, s tem pa se na velika platna vrača LGBT+ filmski festival, letos že osemindvajseti po vrsti. Ta bo v glavnini potekal med 10. in 18. decembrom s širokim spremljevalnim programom – tako v času festivala kot izven njega. Začetki festivala se gibljejo daleč nazaj v leto 1984 s prelomnim Festivalom Magnus v prostorih ŠKUC-a; že leta pa festival poteka v Slovenski kinoteki, Kinodvoru, Klubu Tiffany z OFF programom ter z izbranimi filmi, ki so dostopni za ogled na spletu v času festivala.

Že leta je festival prisoten tudi izven glavnih prizorišč v Ljubljani, in sicer z izbranimi projekcijami v Idriji, na Ptuj, v Kopru, Mariboru, Bistrici ob Sotli, Slovenj Gradcu ter celo v Trstu. Letošnja programska selekcija obsega kar devetnajst celovečernih filmov; štiri, ki se bodo predvajali v OFF programu; deset, ki bodo na voljo izključno za ogled preko spleta ter kar selekcijo sedemindvajset kratkih filmov, ki so prispeli na letošnji odprti poziv, namenjen filmskim ustvarjalcem in ustvarjalkam.

Festivalski program je letos še posebej pomemben, saj bo na otvoritveni dan, ki bo potekal v Kinodvoru v soboto 10. 12. 2022, predvajan slovenski dokumentarni film LGBT SLO 1984 izpod režiserske taktirke Borisa Petkoviča. Film je doživel svetovno premiero v Jugoslovanski kinoteki v Beogradu na filmskem festivalu Merlinka Klasik, premierno pa je bil predvajan pri nas na festivalu LIFFE. Dokumentarni film usmerja pogled ravno v zgodovino LGBT+ gibanja pri nas, vse tja v čas nastanka ravno najstarejšega LGBT+ filmskega festivala v Evropi pod imenom Festival Magnus – homoseksualnost in kultura, ki se je odvijal na več lokacijah v Ljubljani davnega leta 1984. To le ni zanemarljiva letnica, saj velja za prelomni trenutek v celotnem slovenskem LGBT+ gibanju. Ta se je v zgodovino zapisal kot eden najnaprednejših in najmočnejših gibanj tistega časa. Ravno na takšne prelomne zgodovinske trenutke nas še vedno opozarjajo številni posamezniki in posameznice, predvsem pa organizacije, ki so neposredno izhajale iz tega gibanja. Tekom časa se je seveda mnogo zgodb,

oseb in organizacij izgubilo, mnoge pa še vedno aktivno delujejo danes, kot npr. Škuc-Lezbična sekcija LL, Škuc-Magnus, Festival Lezbična četrt, Društvo DIH, Legebitra, Transakcija, Društvo Parada ponosa idr.

Dokumentarni film režiserja Borisa Petkoviča, ki se je podpisal že pod številnimi domačimi produkcijami (Košarkar naj bo, Utrip ljubezni, Jaz sem za nič, Šum Balkana idr.), se osredotoča predvsem na umestitev gibanja v širši družbeni kontekst; na neštete akcije, dogodke, festivale, revije in še mnogo drugega, kar je tekom vseh teh let pripomoglo k razvoju LGBT+ skupnosti, ter kako je to gibanje kljub številnim družbenim pritiskom pustilo za sabo nujno potreben pečat v širši družbi. Skozi kolektivno zgodbo razvoja skupnosti nas popeljejo mnogi, ki so pustili, ali pa še vedno puščajo, za skupnost temelje, na katerih danes stojimo. Tako boste lahko v filmu prisluhnili Nataši Sukič, Suzani Tratnik, Branetu Mozetiču, Mitju Blažiču, Tatjani Greif, Romanu Kuharju, Mihi Lobniku ter številnim drugim.

Festival bo letos s spremljevalnim programom začel 1. decembra, na svetovni dan boja proti AIDSU, s filmom V njegovem objemu (Holding the Man) v Klubu Tiffany. Film, ki je mnogim že poznan, bo pospremljen s predstavitev slovenskega prevoda knjižne predloge filma po spominih Timothyja Conigrava, ki so bili letos prevedeni in izdani pri Založbi ŠKUC.

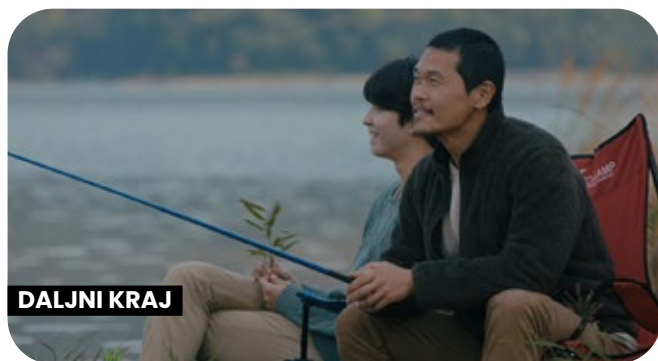
Le redko si imamo priložnost ogledati nekatere klasike na velikem ekranu, še manj pa tiste z LGBT+ vsebino. Kot vsako leto festival tudi tokrat predstavlja enega izmed takšnih filmov, posnet je na podlagi istoimenske drame Martina Shermana iz leta 1979, *Bent*. Film iz leta 1997 priča o preganjanju gejev v nacistični Nemčiji, od koder se je v agresiji druge svetovne vojne pojavila še danes znana oznaka rožnatega trikotnika, simbola za homoseksualno usmerjeno osebo. Film bo pospremljen tudi s predstavitevijo prevoda pričevanja Heinza Hegra Možje z rožnatim trikotnikom in pogovorom z zgodovinarjem Marcom Regliom.

BENT

Priložnost si boste imeli ogledati tudi film *Strah me je, torero*; posnet po knjižni predlogi Pedra Lemebela, pionirja in ikone LGBT+ gibanja v Južni Ameriki. Ta pripoveduje zgodbo revnega ostarelega transvestita La Loca del Frenta iz leta 1986, ki se zaljubi v gverilca Carlosaka, ki ga vplete v tvegano tajno operacijo. Film bo pospremljen tudi z izdajo slovenskega prevoda zgoraj omenjene knjižne predloge.

Južnokorejski film *Daljni kraj*, zmagovalec na filmskem festivalu v New Yorku in Los Angelesu, pripoveduje zgodbo Jin-wooja, ki se je ustalil na ovčji farmi ter vzgaja njegovo nečakinjo kakor lastno hčer. Po vrnitvi sestre dvojčice, matere Jin-woojeve nečakinje, se ta odloči za umazano igro, da bi pridobila svojo hčer nazaj z razkritjem bratovega gejevskega razmerja njenim sosedom.

DALJNI KRAJ

Vlažen prod, film gruzijske in švicarske produkcije, spremlja zgodbo vnukinje Moe, katere dedek Eliko je nedavno storil samomor. Ob pripravi pogreba pa na plan pride mreža laži in skrivnosti Elikove skrivne ljubezenske zveze z Ammonom, ki je trajala kar 22 let.

VLAŽEN PROD

V filmu *Peter von Kant*, ki je svobodna interpretacija Fassbinderjeve mojstrovine *Grenke solze*, boste lahko spremljali zgodbo uspešnega režiserja Petra ter Karla, njegovega tihega asistenta ter mladega igralca Amirja v igri prevlade in moči v režiserski mojstrovini Françoisa Ozona. Vreden ogleda je prav tako film *Big Night*, prejemnik kar desetih nacionalnih nagrad, ki pripoveduje zgodbo Dharane, gejevskega kozmetika in njegovega fanta, nadobudnega drag zvezdnika. Po državnem pozivu se Dharana znajde na seznamu uživalcev drog, kar sproži njegov lov na absurdno obtožbo, iščoč osebo, ki ga je po krivem ovadila, pri čemer se znajde v absuradni, a nič manj grozljivi kafkovski birokratski zanki.

PETER VON KANT

Poleg rednega programa pa je kar nekaj filmov vrednih ogleda tudi v OFF programu, ki poteka v Klubu Tiffany pred in po uradnem delu festivala. Tam si boste v nedeljo, 18. 12., lahko ogledali kontroverzen film *Feast*. Film, zasnovan na razvpitem primeru iz nizozemskega mesta Groningen, ko so trije moški na seks seansah omamljali druge moške in jih namerno okužili z virusom hiv. Posnet po realnih dogodkih je tako neposreden in drzen ter se spretno loteva vprašanj o življenju, smrti in morali, ki so vzniknili v eni najbolj neprijetnih afer sodobnega nizozemskega življenja. Poleg OFF programa pa bodo v rednem programu predvajani tudi kratki filmi, ki obravnavajo različne tematike in prihajajo z vseh koncev sveta. Priložnost pa si boste imeli ogledati tudi nekatere s strani domačih ustvarjalcev, med katerimi so Iztok Klančar ter brata Predanič, ki delujeta pod imenom *The Witch Twins*. Več informacij o preostalih filmih in spremljevalnih vsebinah si lahko ogledate na festivalski spletni strani.

Na letošnjem festivalu si boste imeli priložnost ogledati kar tri kratke filme slovenskega umetniškega tandema The Witch Twins (Robi in Alen Predanič), in sicer Tout en Haut (Do vrha), Teologija in Marjetica v postelji, ki bo predvajan na sam otvoritveni večer. Nedvomno eden izmed bolj ustvarjalnih tandemov, ki z ustvarjanjem video performansov kreirata lastne domišljjske svetove že od zgodnjih let, nedavno pa se je eden izmed njunih filmov predvajal tudi na znamenitem trgu Piccadilly Lights v Londonu.

V vajinih delih tvorita unikatno estetiko kot popotovanje v lastne magične svetove. Od kod črpata navdih?

Alen: Veliko navdiha črpava iz otroštva in iz stvari, ki so naju takrat veselile. Ko sva bila majhna, sva želela biti modna oblikovalca za ženska oblačila, zato naju je veselilo risanje kreacij. Včasih sva se na skrivaj oblekla v obleke, ki sva jih naredila iz dek in kljukic. Filmí so bili velik del najinega otroštva. Še vedno so velika inspiracija filmi, ki sva jih videla v otroštvu, kot so Harry Potter, Čarli in tovarna čokolade, Čarovnik iz oza, Neverjetni, Krog, Shrek, Matilda, Hribi imajo oči. Ti filmi imajo dodelana veselja, ki so naju pritegnila.

Primarni medij ustvarjanja bi lahko opredelili kot video performans. Kaj vama svoboda tega medija omogoča?

Robi: Performans me osvobaja, ker nimam občutka, da se moram držati omejujočih družbenih pravil. Jaz postavljam pravila in zato se izražam, kakor mi ustreza. Video je večdimenzionalen medij. Vsebuje performans, glasbo, prikaže kostume in celoten svet, ki sva ga ustvarila. Vsi ti elementi ustvarijo posebno atmosfero in občutke. Vedno sva imela rada filme, YouTube videe sva na primer snemala že v osnovni šoli.

Alen: Veliko vlogo ima kostum.

Že pri izdelavi kostuma se začne ustvarjanje značaja lika. Različni kostumi mi omogočajo, da lahko vedno ustvarim nov lik, preko katerega se izražam in gibljem po spektru svoje spolne identitete.

Večinoma je vse v vajinih delih plod lastne izdelave. Zakaj tendenca k takšnim procesom?

Robi: Ustvarila sva svojo estetiko in točno veva, kaj spada v veselje, ki sva ga ustvarila. Všeč nama je izviren svet, ki ne spominja preveč na dolgočasen realen svet, zato stvari, ki jih lahko vsak kupi v trgovini, ne pašejo vanj. Sčasoma sva ugotovila, da se lahko znajdeš in sam ustvariš točno to, kar želiš. Lahko uporabiš določen odtenek barve, ustvariš obliko predmeta, ki jo želiš. Proces dela je ponavadi dolgotrajen in poln izzivov. Začne se z različnimi idejami in s skicami. Ideje nadgrajujeva skupaj, delo si razdeliva, vsak pa vedno dela svoj kostum.

Glasba ima precejšen vpliv na vajino delo, med drugim ustvarjata tudi glasbene videe. Kaj vama ustvarjanje preko glasbe pomeni in v kakšnem kontekstu jo uporabljata?

Alen: Glasba je bila vedno pomembna pri najinem delu, saj dopolni veselje in diktira vzdušje. Dober film mora imeti tudi dobro glasbo. Preden sva začela delati glasbene spote, sva uporabljala moje glasbene demote. Ustvarjati glasbene spote nama je naravno, saj imava rada glasbo in rada združiva glasbo in video v eno.

Kje se vidita čez pet let? Še vedno kot tandem ali se podajata tudi na vsak svojo pot mogoče?

Robi: Nikoli ne veš, ampak sigurno bi želel pripeljati The Witch Twins na naslednjo stopnjo evolucije. Želiva ustvariti celovečerni film.

Alen: Skupaj in solo. V prihodnosti vidim velik poudarek na ustvarjanju glasbe.

Iztok Klančar, vsestranski avdiovizualni umetnik, fotograf, učitelj in tudi letošnji žirant festivala. Na njem se bo med drugimi predstavil tudi s svojim kratkim filmom Remembering the Nights in Safe Haven. V spodnjem intervjuju pa nam je ponudil malce bolj intimen vpogled v njegovo ustvarjanje.

Kakšni so tvoji začetki umetniške oziroma filmske kariere?

Ce sem malo skromen, se mi zdi, da sem še čisto na začetku filmske kariere, ki bi jo točneje imenoval kariera video umetnika. Izhajam iz fotografskega okolja. Najprej po očetu fotografu, ki mi je kot petletnemu otroku v roke porinil preprosto fotokamero. Korak do gibajočih slik se je zgodil zelo naravno. Ko so me učitelji na Kraljevi akademiji v Haagu tik pred diplomskim izpitom postavili pred dejstvo, da moram poleg fotoknjige sproducirati prezentacijo v nekem drugem mediju, sem iz tisočih snapshotov sestavil video egodokument o dveh moških, ki sta takrat močno zaznamovala moje življenje.

Zakaj se ti zdi pomembno razkrivanje lastne intimne in kako je to povezano s queer tematikami, ki je v veliki meri predominantna tema tvojih del? Je video format tisti, ki ti ustreza pri portretiranju LGBT+ tematik?

Najprej naj povem, da mi je izjemno všeč beseda queer, ki

zajema precejšnji del skupnosti. V procesu se raje izognem možnim definicijam tega, kar bi moralo biti queer, saj če bi to počel, bi tvoril neko agendo oziroma povedal svoj prav. Tako bi moje delo postalo zelo togo in manj čustveno. Če je moje delo queer, je preprosto zato, ker me ta svet fascinira, sem v duhu del tega sveta. Ker dobim solze v oči, ko vidim svojega študenta, kako si upa v svojem početju in videzu kombinirati oba ekstrema – moški in ženski pol – in tako pridobi neko tretjo identiteto. To je nekaj, kar si je moja generacija veliko težje dovolila. To je eksperiment, ki si ga v mladosti sam nisem dovolil in si ga zdaj lahko dovoljujem preko svojega dela.

V svoje projekte vključuješ osebe iz osebnega življenja in lokalne queerovske skupnosti. Zakaj se ti zdi pomembno vključevanje njih in njihovih zgodb?

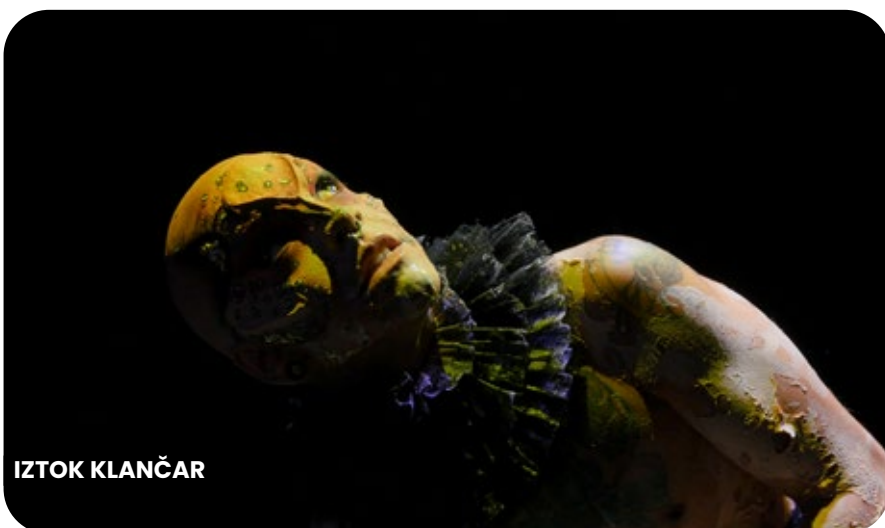
Mislim, da je dobro biti realističen in se osredotočiti na določen talent. Moji igralci so zelo večji queer transformacije, v kateri privzamejo to skrivnostno tretjo identiteto. Jaz se osredotočam na dobro sliko, ki nastane v moji kameri. Skupaj ustvarjamo nekaj intenzivnega, nekaj, česar se mogoče malo bojimo. To so alter egoti, ki so skriti globoko v nas. In ta konfrontacija z notranjim bitjem, ki je brez nravi. Tistim, ki preprosto obstaja in je lahko jezno, nežno, potrebno seksa, ranljivo in predvsem lepo. To je tisto, kar si želim, da moja publika začuti.

V tvojem zadnjem projektu – v seriji treh kratkih filmov je osrednja tematika (ravno) izguba fizičnih queer prostorov v trenutnem času, ki si jih bomo imeli priložnost ogledati tudi na festivalu. Lahko malo razkriješ ozadje nastanka?

Film, ki se predvaja na festivalu (Remembering the Nights in Safe Haven) smo ustvarjali z ljudmi iz amsterdamskega nočnega življenja, v katerem sem se znašel pred pandemijo. Club Church, klub, v katerem sem nekaj časa delal, je ravno bitje brez nravi. Je prostor, kamor vsak spusti lastno seksualno bitje. Tam sem spoznal ljudi, ki so mi izjemno seksi v tem, kar počnejo. In ti so pristali v mojem filmu. Snemali smo sredi zaprtja javnega življenja. Obdobje epidemije je bila še dokaj preprosta intervencija v našo skupnost. Če smo se takrat na takšen ali drugačen način dobivali na neformalnih krajih, moramo zdaj eden drugemu dati veliko več, veliko upanja. In verjetno tudi veliko konkretne pomoči.

Trenutno ustvarjaš in kakšni so načrti za prihodnost? Si tudi eden izmed žirantov festivala. Kakšna so tvoja pričakovanja?

Trenutno pripravljam novo video delo, za katerega bi rad, da postane povod za medsebojno povezanost, saj bo povezan z mentalnim zdravjem, strahovi, triggerji ... Vsem, kar statistično gledano še posebej tare našo skupnost. Brez filtrov, takšna, kakršna je realnost, novo razkrivanje naših seksualnih person. In še nekaj mi je pomembno: želim, da obiskovalci postanejo del začasne skupnosti. Da se ljudje pred mojimi gibljivimi podobami lahko odprejo do drugih ljudi v prostoru. V žiriranje filmov se odpravljam s čim bolj spoštljivim odnosom do ustvarjalcev. Slutim, kako zelo težko je v današnjem svetu narediti kompleten igrani film. In ga nato še predstaviti publiko. Preko žiriranja se mi je odprla lepa priložnost, da ujamem srž queerovske filmske ustvarjalnosti, ki še kako reflektira naš celoten trenutni svet.

IZTOK KLANČAR

Šport je še vedno poln sovraštva, homofobije in transfobije

Športno okolje za LGBT+ osebe nikoli ni bilo povsem varno pred homofobnimi in transfobnimi napadi. Najpogostejša oblika so verbalni napadi, zaradi katerih športnim kolegicam_om tretjina LGBT+ oseb ne razkriva svoje spolne ali osebne identitete, vsaka peta oseba pa se je zaradi napadov odločila, da preneha s športno aktivnostjo.

Homo- in transfobija je v športu – kljub vse boljši vključenosti LGBT+ oseb v vsakdanje družbeno življenje – še vedno zelo pristna. Podpihujejo jo tako športni trenerji, udeleženci športnih aktivnosti, navijaške skupine kot tudi zahodnjaška filmska produkcija, ki prikazuje okvirje, v katerih bi se na eni strani morali gibati športniki ter po drugi strani ženske navijačice.

Udeležba in iskanje osebnih priložnosti v športu mora biti dostopno

vsakomur, ne glede na njegovo spolno identiteto ali spolno usmerjenost. Vse potenciale, ki nam jih šport nudi, lahko dosežemo samo s popolno enakostjo vseh vpletenih.

Evropska raziskava, ki jo izvedla mreža OUT SPORT, navaja, da je bilo kar 82 % vprašanih priča homofobnim ali transfobnim izjavam. Med vsemi, ki so opazili stigmatizacijo športnih kolegic_ov, jih je le 8 % to predalo organom pregona, kar 53 % pa si je pred homofobnimi in transfobnimi dejanji zatisnilo oči. Najpogostejša razloga za takšen odziv sta nezaupanje v učinkovito ukrepanje pristojnih in slaba informiranost glede tega, na katero organizacijo se lahko obrnejo. Da sta homofobija in transfobija trenutno zelo velika problema v športu, meni kar 90 % vprašanih.

Homo- in transfobne izjave so najpogostejša oblika stigmatizacije. Lejzbike in biseksualne osebe poročajo, da jih izjave doletijo kar znotraj njihovih ekip, medtem ko se transspolne osebe z napadi soočajo s strani njihovih trenerjev. Gej moški so homofobnih izjav najpogosteje deležni s strani drugih oseb, vpletenih v šport. Zaradi pogostih napadov veliko LGBT+ oseb v športnih krogih ostaja »v omari«. Kar 33 % vprašanih jih namreč zaradi strahu pred stigmatizacijo kolegic_om ne razkriva svoje spolne ali osebne identitete, vsaka peta vprašana oseba pa je končala s športnim udeleževanjem. Nogomet, plavanje, ples in boks so športi, s katerimi najpogosteje prenehajo transspolne osebe, ki so hkrati najštevilčnejša skupina, ki se je odrekla športu.

Problem diskriminacije se ne pojavlja samo v profesionalnem športu, ampak je izjemno prisoten tudi med rekreativnimi športniki. S področjema preprečevanja diskriminacije in ustvarjanja varnega športnega okolja se v Evropi aktivno ukvarja Evropska gej in lezbična športna federacija, ki organizira EuroGames in ENGSO. ENGSO – Evropska nevladna organizacija za »šport za vse« uporablja telesno aktivnost in športne dejavnosti kot orodje, ki služi za gradnjo močnejših in bolj povezanih skupnosti, predvsem z namenom doseganja enakopravnosti in vključevanja ranljivih skupin, kot so begunci, invalidi, starejši in LGBT+ osebe. ENGSO komite za enakopravnost v športu je letos zagnal projekt Equality in Sport Action plan. Znotraj projekta izvajajo študijo ter pripravljajo delavnice, dogodke in pogovore z namenom postaviti nove usmeritve in priporočila za večjo vključenost LGBT+ oseb v športne aktivnosti.

Med najpomembnejšimi aktivnostmi za zmanjševanje homo- in transfobnih napadov in boljšo vključenost LGBT+ oseb v športne aktivnosti so zgodbe o outiranju svetovnih športnih zvezd, velike antihomofobne in antitransfobne kampanje ter skupinski spolno mešani treningi.

ENGSO znotraj projekta izpostavlja tudi zgodbe različnih znanih in manj znanih športnic_kov. Med njimi

nekdanjega plavalca, sedaj trenerja, ki je v drugem letniku univerze končal pot profesionalnega športnika zaradi občutka osamljenosti na treningih in mnenja, da ne more biti oboje – gej in profesionalni športnik. David Thibodeau je za ENGSO povedal: »Dolgo časa sem potreboval, da sem se začel zavedati, da biti gej ne pomeni, da ne morem biti profesionalni športnik. Na mojo srečo sem se lahko – kljub prekinitvi – nekaj let kasneje vrnil v tekmovalne vode. Čeprav skoraj dve leti nisem plaval, sem na novo začel močnejši in sem lahko napredoval kot športnik. Verjamem, da sem lahko tekmoval na višjem nivoju ravno zaradi občutka sprejetosti lastne spolne identitete. Nisem se ukvarjal z mislimi, kako me vidijo drugi, zato sem se lahko bolj fokusiral na plavanje.«

Redna športna aktivnost ima pozitivne učinke tako na fizično kot psihično zdravje. Izogibajmo se športni aktivnosti zgolj zaradi doseganja modnih idealov. Raje se v športu zabavajmo, saj nas povezuje, krepi srce, pljuča, mišice, vliva energijo in prekinja tok slabih misli. V Sloveniji je aktivno športno društvo OUT IN SLOVENIA, ki redno organizira rekreacijo, športne vadbe in pohode z namenom promocije zdravega načina življenja in varnega in sprejemajočega okolja za vse.

■ LUKA JAGER

Katar 2022

Svetovno prvenstvo v nogometu

22. svetovno prvenstvo v nogometu letos poteka v Katarju. Tej mali državi na Arabskem polotoku. Za svetovnega prvaka se poteguje 32 reprezentanc, ki se bodo med seboj pomerile v 64 tekmah. To svetovno

prvenstvo bo posebno iz več vidikov, in sicer: prvič bo potekalo v zimskem času za reprezentance s severne poloble. Bo prvo v arabskem svetu, hkrati se bo dogajalo na območju, manjšem od naše Dolenjske in prvič bo na svetovno prvenstvo odpotoval gej igralec. Levi bočni igralec John Cavallo igra pri avstralskem klubu Adelaide United. Cavallo, ki je leta 2021 v posnetku na Instagramu delil svojo življenjsko zgodbo ter odkrito spregovoril o težavah, s katerimi se je soočal zaradi svoje spolne usmerjenosti. Vse do trenutka outiranja je živel v strahu, da ga družba, soigralci in trenerji ne bodo sprejeli. »Sem Josh Cavallo. Nogometaš in sem gej. Tega sem se sramoval, saj me je bilo strah, da zato ker sem gej, ne bom mogel početi tega, kar najrajši počnem. Vse, kar želim, je igrati nogomet in biti tretiran kot enakovreden. Utrujen sem od dvojnega življenja. To je nekaj, česar nikomur ne privoščim,« je med drugim povedal v svojem posnetku. »Po outiranju so me igralci, trenerji, družina pozitivno sprejeli. Če bi vedel, da bodo reakcije tako pozitivne, bi to napravil že

zdavnaj,« je še dodal. Do sedaj je le malo nogometašev outiralo svojo spolno usmerjenost oz. so se zato odločili po koncu karier, s čimer so se hoteli izogniti homofobiji. Prvi se je za outiranje odločil angleški igralec Justin Fashanu v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, toda odziv, ki ga je utrpel, ga je osem let kasneje pripeljal do tega, da si je vzel življenje. Cavallo je izpostavil, da se je med razmišljanjem o svojem outiranju pogosto spominjal Fashanuvega primera. Med bolj znanimi nogometnimi igralci, ki so se tudi outirali po svoji karieri, je odlični nemški vezist Thomas Hitzlsperger, ki je tekom svoje bogate kariere kar 52-krat nastopal za nemško reprezentanco. Cavallo sicer ni prvi nogometaš, ki je razkril svojo spolno usmerjenost, je pa prvi outirani nogometaš med igralci v svetovnem merilu.

Na Cavallovo outiranje se se odzvali tudi številni drugi nogometaši po svetu, ki so ga v svojih izjavah podprli, med drugim tudi Zlatan Ibrahimović, ki je na Twitterju zapisal: »Si šampion. Nogomet je za vse. Veliko spoštovanje.« Med drugimi so se še odzvali Gerard Pique, Antoine Griezmann, David de Gea, Raphael Varane, Rio Ferdinand in pohvalili njegov pogum.

Z outiranjem želi ostalim morebitnim gej igralcem pokazati in dokazati, da je mogoče biti gej in biti vrhunski profesionalni igralec nogometa svetovnega merila.

Leto dni pozneje Cavallo ostaja edini outirani gej med vrhunskimi profesionalnimi nogometaši na svetu in edini, ki se odpravlja v državo z zelo strogimi zakoni zoper istospolnost, kar je problematiziral tudi Cavallo sam. Kot odgovor na Cavallove strahove je Nasser Al Khater, izvršni direktor organizacijskega odbora, za CNN povedal: »Nasprotno, pozdravljamo ga tukaj v državi Katar, pozdravljamo ga in ga vabimo, da v Katar pride še pred svetovnim prvenstvom ... Nihče se tukaj ne počuti ustrahovnaega, vsi se počutijo varno.«

LGBT+ osebe v Katarju se soočajo s pravnimi izzivi, s katerimi se ne soočajo prebivalci, ki ne pripadajo tej skupnosti. Moška homoseksualnost je v Katarju nezakonita in se kaznuje z denarno kaznijo in zaporom do treh let in celo možnostjo smrtno kazni za muslimane po šeriatskem pravu; vendar ni znanih primerov, da bi se smrtna kazen izvrševala. Katarska vlada ne priznava istospolnih porok ali civilnih partnerstev, prav tako ne dovoljuje ljudem v Katarju, da se zavzemajo za pravice LGBT+. Na tiskovni konferenci v Nemčiji 20. maja je katarski emir šejk Tamim bin Hamad Al Thani izjavil, da bodo LGBT+ obiskovalci dobrodošli na svetovnem prvenstvu 2022, vendar morajo spoštovati nacionalno kulturo. 21. septembra 2022 je po poročanju The Guardian FA (nogometna zveza) zagotovila, da

LGBT+ pari ne bodo aretirani, če se bodo v Katarju držali za roke ali poljubljali v javnosti. FA je tudi izjavila, da navijačev z mavričnimi zastavami ne bodo aretirali, dokler ne bodo »nespoštljivi« do lokalne kulture in norm, npr. z izobešanjem oz. mahanjem zastav pred mošejami v Katarju.

»Poskrbljeno« bo torej za turistične LGBT+ osebe, kar pa seveda ne velja za domače državljane, ki poročajo, da jih vlada nadzoruje in aretira, če jih sumi »sodomije«. Kulturno gledano so katarski cenzorji v kinematografih prav tako prepovedali filme, ki vključujejo like LGBT+, nedavno vključno s predelavo Lightyear in Disneyjeve West Side Story.

Cavallo je nagovoril tudi Davida Beckhama, nekdanjega nogometnega zvezdnika, ki je leta 2021 sprejel 10 milijonov funtov in postal obraz katarske turistične kampanje pred Svetovnim prvenstvom. »Upam le, da bo še naprej zaveznik in podpornik skupnosti LGBT+,« je dejal Cavallo o Beckhamu in dodal, da »potrebujemo čim več zaveznikov in podpore«.

Cavallo je postal eden najbolj prepoznavnih imen in obrazov v svetovnem nogometu. Zvezdnik Adelaide United je bil nedavno razglašen za moškega leta na podelitvi nagrad, ki jo organizira in podeljuje revija Attitude, največja evropska revija za LGBT+.

nezaznavno

=

neprenosljivo

SVETOVANJE IN PODPORA**ZAUPNO TESTIRANJE NA HIV IN DRUGE SPOLNO PRENOSLJIVE OKUŽBE**

Društvo Legebitra ponuja brezplačno in zaupno testiranje na hiv, hepatitisa B in C, sifilis ter gonorejo za vse moške, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM) in njihove spolne partnerje. Vsem, ki še niso cepljeni, omogoča brezplačno cepljenje proti virusoma hepatitisa A in B. Za termin in lokacijo testiranja obiščite: www.kajisces.si.

BUDDY PROGRAM ZA OSEBE, KI ŽIVIJO S HIVOM

Osebo, spletno ali telefonsko svetovanje in podpora, druženje, pomoč v primeru diskriminacije in praktični napotki, informiranje in pomoč za osebe, ki živijo s hivom. buddy@legebitra.si telefon: 030 478 578 (vsak delovnik med 10. in 16. uro).

LEGEBITRINA SVETOVALNICA

Informiranje in možnost pogovora o vprašanih spolne usmerjenosti, spolne identitete in/ali spolnega izraza. Namenjena je LGBT osebam in njihovim bližnjim. Telefon: 01 430 51 44. Delovni čas: po dogovoru. Trubarjeva 76a, Ljubljana. svetovanje@legebitra.si.

INFO SVETOVANJE

Svetovalnica namenjena tematikam kot so PEP, (če misliš, da si bil izpostavljen HIVu zaradi nezaščitenega spolnega odnosa, počenega kondoma ali pa ti je sperma partnerja prišla v oko), PrEP (Si na PrEP-u ali razmišljaš o tem, da bi s PrEP-om pričel), spolno zdravje moških, ipd. Svetovalec je na voljo vsak delovnik med 10. in 16. uro na: 030 361 280 ali info@kajisces.si.

KEMSEKS SVETOVALNICA

Kemseks svetovalnica je namenjena vsem, ki bi želeli zmanjšati ali opustiti prakticiranje kemseksa. Kemseks svetovanje izvajajo vrstniški svetovalci. V sklopu svetovalnice so na voljo materiali za zmanjševanje škode, kot so kondomi, lubrikanti, snif listki za enkratno uporabo, označene brizge ipd. Kontaktiraj nas na: info@kajisces.si ali 030 361 280 vsak delovnik med 10. in 16. uro.

PRAVNO SVETOVANJE

Pravno svetovanje je namenjeno vsem, ki se v vsakdanjem življenju zaradi svoje spolne usmerjenosti, spolne identitete ali spolnega izraza srečujejo z diskriminacijo ali vprašanji pravne narave. Vključuje tudi informiranje o pravicah, postopkih ter možnih korakih za doseganje cilja. V okviru pravnega svetovanja deluje tudi mreža certificiranih LGBT-prijaznih odvetnikov in odvetnic. pravnasvetovalnica@legebitra.si. www.LGBTpravice.si.

PLUSHIVISTI

Anonimna skupina hiv pozitivnih gejev za samopomoč. Telefon: 040 144 394. info@plushivisti.si. www.plushivisti.si.

INFORMACIJSKI CENTRI IN KNJIŽNICE**INFO TOČKA LEGBITRA**

Trubarjeva 76a, Ljubljana
info@legebitra.si
www.legebitra.si/infotocka

KAJIŠEŠ.SI

Ozaveščanje o varnejši spolnosti, testiranju in življenju s hivom.
www.kajisces.si

LGBT PRAVICE

Ozaveščanje LGBT oseb o pravicah, krepitev aktivnega državljanstva in vladavina prava.
www.lgbtpravice.si

KEMSEKS

Spletna stran, namenjena zmanjševanju škode pri uporabi drog pri spolnih odnosih.
www.kemseks.si

LEZBIČNA KNJIŽNICA

Metelkova 6, Ljubljana (1. nadstropje)
Telefon: 01 432 73 68
sekcijaskuc@mail.ljudmila.org
www.ljudmila.org/lesbo/knjiznica.htm

SIQRD

Imenik slovenskih LGBT virov.
www.ljudmila.org/siqrd

LGBT ORGANIZACIJE**DIC LEGBITRA**

www.legebitra.si

DRUŠTVO DIH – ENAKOPRAVNI POD MAVRICO

www.dih.si

ŠPORTNO DRUŠTVO OUT IN SLOVENIJA

www.outinslovenija.com

ŠKUC

www.skuc.org

KULTURNI CENTER Q

www.kulturnicenterq.org

DRUŠTVO PARADA PONOSA

www.ljubljnapride.org

MARIBOR SKOZI ROŽNATA OČALA

www.mkc.si/mb-skozi-roznata-ocala

NEFORMALNA SKUPINA MEDOTI

www.medoti.si

TRANSAKCIJA

www.transakcija.si

KVARTIR

www.kvartir.org

KLUBI, BARI IN SAVNE**KLUB TIFFANY**

Masarykova 24, Ljubljana (Metelkova mesto)
www.kulturnicenterq.org

KLUB MONOKEL

Masarykova 24, Ljubljana (Metelkova mesto)

SAVNA DISTRICT35

Stegne35, Ljubljana
www.district35.si

SAVNA GYMNASIVM

Ulica Pohorskega bataljona 34, Ljubljana
www.klub-libero.si

PRITLIČJE

Mestni trg 2, Ljubljana
www.pritlicje.si

K4 – ROZA

Kersnikova 4, Ljubljana
www.klub-k4.si

FORUMI**MAVRIČNI FORUM**

www.mavricni-forum.si

ROZALIJA

(za roza mame in očete)
www.rozalija.editboard.com

KULTURA**FESTIVAL LGBT FILMA**

Najstarejši tovrstni festival v Evropi. Poteka vsako leto konec novembra ali začetek decembra.
www.lgbtfilmfest.si

RDEČE ZORE

Mednarodni feministični in kvirski festival. Poteka vsako leto marca.
www.rdecezore.org

ŠKUC – KULTURNI CENTER Q, KLUB TIFFANY

Literarni večeri, performansi, koncerti, razstave, filmski večeri, delavnice idr.
www.kulturnicenterq.org

ZBIRKA LAMBDA

Zbirka literarnih in teoretskih del s področja homoseksualnosti.
www.ljudmila.org/siqrd/lambda

ZBIRKA VIZIBILJA

Lezbična knjižna zbirka.
www.ljudmila.org/lesbo/vizibilija.htm

NI PRAV

Prijavi zločine iz sovraštva in sovražni govor.
www.niprav.si

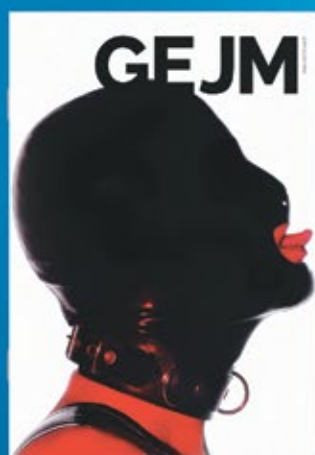
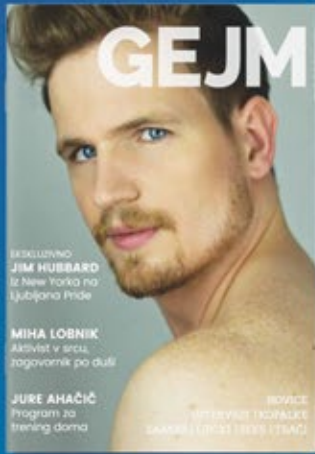
ROZA ALARM

Prijave homofobije.
www.ljudmila.org/lesbo/alarm

CERTIFIKAT LGBT PRIJAZNO

Prejemniki certifikata se zavežejo, da v svoji organizaciji zagotavljajo boljše razumevanje temeljnih človekovih pravic LGBT oseb. Certifikat podeljuje Mestna občina Ljubljana. <https://www.ljubljana.si/si/moja-ljubljana/odprto-in-dostopno-mesto/lgbt/>

Naroči se na revijo GEJM.

Skeniraj.
Naroči.
Prejmi.
Preberi.

ZA OHRANITEV ZDRAVJA RAZMIŠLJAMO O:

1. DEJAVNIKI TVEGANJA
2. REZULTATI TESTIRANJA
3. IZBIRAH ŽIVLJENJSKEGA SLOGA
4. IZBIRAH ZDRAVLJENJA

Plaćan oglas

www.helpstopthevirus.com*

*Spletno mesto ni na voljo v slovenskem jeziku

Aktivnost je organiziralo in podprlo podjetje Gilead Sciences Europe Ltd.

HIV
je:
LE DEL
MENE

Lenis d.o.o., Litostrojska cesta 52, 1000 Ljubljana, telefon: 01 235 07 00
IG-8-2022-120-SI Datum priprave gradiva: avgust 2022